ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ମମତା ମହାନ୍ତି

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1272/ 2011 ଇତ୍ୟାଦି)

ଫେବୃଆରୀ 9, 2011

[ପି. ସଥାଶିବମ୍ ଏବଂ ଡ. ବି. ଏସ୍. ଚୌହାନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ:

ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ନିୟମ, 1974:

ନିୟମ 2 (1), 4 ରୁ 7 -- ଅନୁଦାନ ପାଉଥିବା ଅଧ୍ୟାପକମାନେ---6.10.1989 ମସିହାର ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ 1.1.1986 ମସିହାଠାରୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ଦାବି କରୁଛନ୍ତି - ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗୁଡିକୁ ନିର୍ଭରକରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ମିଳିଛି- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ: ତୁରନ୍ତ ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ପୂର୍ବରୁ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା-ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଯିଏ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନ ରଖି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ସେ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ଅନୁଦାନର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଶିକ୍ଷକ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିନାହାନ୍ତି -- ତଥାପି, ବେଆଇନ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସେବା ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ/କିମ୍ବାସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ହେବ ନାହିଁ ଯେହେତୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ବିତିଗଲାଣି-- କିନ୍ତୁ, ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ-- ବିଳମ୍ବ/ଅବହେଳା-ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950:

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, ଏବଂ 16 ଏବଂ 21-- ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିର ସମର୍ଥନରେ-- ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିର ଅଜ୍ଞତା ନିୟମ ।

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950:

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226-- ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ-ଆଗତ ସୀମା -- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି:

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମମତା ମହାନ୍ତି

:ସୀମାବନ୍ଧନ ମତବାଦ ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡିକ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଅଟେ ଯାହା ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ଆଧାରରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଖାରଜ ହୋଇପାରେ-- ସମାନ ମାମଲାରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ବିଳମ୍ବ/ଅବହେଳା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ ନାହିଁ-- ସୀମାବନ୍ଧନ ଅଧିନିୟମ, 1963--ଧାରା 3

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226- ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ପ୍ରତିକାର ପାଇବା କଥା ନଥିଲେ ତାହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ-- ପ୍ରତିକାର - ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ନକାରାତ୍ମକ ସମାନତାର ପରିକଳ୍ପନା କରେ ନାହିଁ-ଏହି ନୀତି ନ୍ୟାୟିକ ଘୋଷଣା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହୁଏ-ଥରେ ଅଦାଲତ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଏକ ଭୁଲ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ଭୁଲ ସଂଶୋଧନ କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଗମ୍ଭୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ଏପରିକି ଯଦି ଅଭିଯୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ, ଏଥିସହିତ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାରଣ ଥିବା ଖବରକାଗଜରେ କିମ୍ବା ରେଡିଓ ଏବଂ ଟେଲିଭିଜନରେ ଘୋଷଣା କରି ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ପାଖରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ- ସେବା ଆଇନ- ନିଯୁକ୍ତି ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16- କୋହଳ କରିବା କିମ୍ବା ଅଭାବ ଦୂରୀକରଣ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରି ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରିବା ପରେ ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡିଥିଲା ଏବଂ ସମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବରୁ ଆବେଦନ କରିନଥିଲେ ତାହା ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16ରେ ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଟେ -ଏକ ନିଯୁକ୍ତି ଯାହା ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଖରାପ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପବିତ୍ର ହୁଏ ନାହିଁ- ଭୁଲରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିକାର ତିଆରି କରିପାରିବେନି କିମ୍ବା ଏହିପରି ପଦବୀରେ ରହିବା ସେବା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ -ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ପଦବୀରେ ରହିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେ ଅଦାଲତକୁ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ତାଙ୍କର ଏପରି କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ - ସେବା ଆଇନ -ଯୋଗ୍ୟତାରେ ରିହାତି ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21-A -ଶିକ୍ଷା- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ:ଶିକ୍ଷାର ମାନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ସମୟରେ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ହ୍ରାସ କରିବା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ- ପାଣ୍ଠିର ଅଭାବ ପାଇଁ ଭବିଷ୍ୟତର ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାନଯିବା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ- ତେଣୁ, ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ କରିଛନ୍ତି -ତଥାପି, ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ଉତ୍କର୍ଷତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଚୟନ ଆବଶ୍ୟକ । ସେବା ଆଇନ-ଶିକ୍ଷା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ।

ପରିପତ୍ର /ସରକାରୀ ଆଦେଶ /

ବିଜ୍ଞପ୍ତି:

ପରିପତ୍ର/ଚିଠି-ଅଦାଲତରେ ଦାଖଲ- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ଅଦାଲତରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା କେତେକ ପରିପତ୍ର/ଚିଠି/ଆଦେଶ ଆଇନର ଅନୁରୂପ ହୋଇନପାରେ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇପାରେ । ଏହିପରି ଆଦେଶ ପତ୍ର /ଚିଠିଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସପକ୍ଷରେ:

ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅବହେଳା ନିୟମ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବା ନିୟମର ରିହାତିରେ ବିକଶିତ କରିଛନ୍ତି-ତେଣୁ, "ବିଧାନରେ ଉଦ୍ଧୃତିଯୋଗ୍ୟ" କୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଅଣଦେଖା କରାଯାଏ ଯଦି ଏହା ଏକ ବିଧାନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଜ୍ଞତାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୁଏ-ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡାଙ୍କ ମାମଲାର ରାୟକୁ ଧ୍ୟାନ ନଦେଇ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ରାୟଗୁଡିକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ ବୋଲି ଧରାଯାଏ ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ

'ପୂର୍ବ ରାୟର ଅବହେଳା' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି- ପ୍ରକାଶ

ସିଏ ସଂଖ୍ୟା 1272/2011 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 କୁ 9.7.1979 ରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା । 18.12.1985 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନା ପ୍ରାପ୍ତିର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, 6.10.1989ର

ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା, ୟୁଜିସିର ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ 1.1.1986 ରୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହେଉଥିବା ବେତନ ହାରରେ ସଂଶୋଧନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଧିସୂଚନା କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ପଦବୀକୁ 1.4.1989 ଦ୍ୱାରା ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ପଦବୀରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଭଲ ବିଦ୍ୟାଗତ ନଥି ଅର୍ଥାତ 54% ଥିବା ଉଚିତ କିମ୍ବା ସମକକ୍ଷ ସୋପାନ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହି ଅଙ୍କ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । 11.11.2005 ମସିହାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଆଗତ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଚାହିଁଥିଲେ ରାଜ୍ୟସରକାର ତାଙ୍କୁ 6.10.1989 ମସିହାର ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ 1.1.1986 ମସିହା ଠାରୁ ସଂଶୋଧିତ ବେତନ ହାର ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ, ଯାହା ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 3705/1987 ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମାନ ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ।   ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆଧାରରେ ବିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଶିକ୍ଷାରେ ମାତ୍ର 40 ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍କ ହାସଲ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ସେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସୁସଂଗତ ନଥିଲା, ବେଆଇନ ହୋଇ ରହିଛି । ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସେହିଭଳି, ଅନ୍ୟ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଗତ ହୋଇଥିବା ଏସଏଲପି ଗୁଡିକ ଥରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଗଲେ, ନ୍ୟାୟିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସେହି ଆଦେଶ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଅବେଦନଗୁଡିକରେ ଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା   ନଥିଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବେଦନରେ ଜଡିତ ତଥ୍ୟଗତ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କେବେ ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ହେଲା: (i) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବରୁ ବେଆଇନ ଥିଲା ଏବଂ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଅର୍ଥାତ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ଇତ୍ୟାଦି ପାଳନ କରିନଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶକୁ

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ କି କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ କି, ଏବଂ (ii) ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦ୍ୟମୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାମଲାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବ ରାୟର ପ୍ରେରଣା ଦେବା ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳାକୁ ମିଳିତ ଭାବରେ କ୍ଷମା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: 1. ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା କେବେ ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତଥାପି, ସେଗୁଡ଼ିକ ସାର୍ବଜନୀନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ତେଣୁ, ଉପଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

2. ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା-- ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଭାଗ

2. ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ନିୟମ, 1974ର ନିୟମ 2 (i) ରେ 'ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ' ର ସଂଜ୍ଞାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, 'ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ' ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଯେପରି ନିୟମରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଯଥା, ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ବରହମପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସହ ଜଡ଼ିତ । ନିୟମ 1974 ର ନିୟମ 4 ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଏହି ଚୟନ ବୋର୍ଡ, ଯାହା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର/ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଡାକି ପାରିବେ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ଚୟନ କରିପାରିବେ [ନିୟମ 5]।ଚୟନ ବୋର୍ଡ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବ ।ତେଣୁ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ନିଜସ୍ୱ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ ।ଅଧିକନ୍ତୁ, ନିୟମ 1979 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହିପରି ନିଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଏପରିକି ଏକ କଲେଜକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ଯାହା ଚାରୋଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବେ ।

3. ଶିକ୍ଷା:

3.1. ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଜୀବନର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା କିମ୍ବା ତାଲିମ ଏକ ପଦ୍ଧତିଗତ ଆଦେଶାବଳୀ ଅଟେ । ଏହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଥିବା ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା

ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଜ୍ଞାନ, ଦକ୍ଷତା, ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ଚରିତ୍ରର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଶିକ୍ଷା ସୂଚିତ କରେ । ଏକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଶିକ୍ଷାର ଉତ୍କର୍ଷତା ମୁଖ୍ୟତଃ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଉତ୍କର୍ଷତା ଉପରେ ସିଧାସଳଖ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ ।ତେଣୁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏକ ଭଲ ଏକାଡେମିକ୍ ରେକର୍ଡ/ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ, ଏହା କାହାରି କଳ୍ପନା ବାହାରେ ଯେ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ/ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏକମାତ୍ର ନ୍ୟାସି ଲୋକ ଶିକ୍ଷଣ ନ୍ୟାସ ବନାମ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ମହୀଶୂର, ଏଆଇଆର୍ 1976 ଏସସି 10; *ଫ୍ରାଙ୍କ୍ ଆଣ୍ଟୋନି ପବ୍ଲିକ୍ ସ୍କୁଲ୍ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1987 ଏସସି 311; *ଓସମାନିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷକ ସଂଘ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 1987 ଏସସି 2034; ଏବଂ *ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଅଧ୍ୟୟନ), ଡ. ଆମ୍ବେଦକର ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ହୋଟେଲ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ, ନ୍ୟୁଟ୍ରିସନ୍ ଆଣ୍ଡ କ୍ୟାଟରିଂ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି, ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ ବନାମ ବୈଭବ ସିଂହ ଚୌହାନ,* 2008 (15) ଏସସିଆର 224 = (2009) 1 ଏସସିସି 59); *ମୀରା ମାସେ (ଡ.) ବନାମ ଏସ. ଆର. ମେହରୋତ୍ରା (ଡକ୍ଟର) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1998 ଏସସି 1153 ଏବଂ *ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରଜନୀ ବାଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 2000 ଏସସି 634-- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ, ଅର୍ଥାତ୍, ରାଧାକ୍ରିଷ୍ଣନ ଆୟୋଗ; ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଶାସନ କମିଟିର ରିପୋର୍ଟ 1964 (1967) କୁ- ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା

3.2. ରାଜ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ପାଣ୍ଠିର ଅଭାବ ପାଇଁ ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ନକରିବା ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି କାରଣରୁ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ଅଭାବରୁ ଶିକ୍ଷାଦାନର ମାନ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ମାନର ଶିକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମ୍ବିଧାନରେ ସଂଶୋଧନ କରି ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 21-A କୁ ଯୋଡାଯାଇଛି । ଉତ୍କର୍ଷତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଚୟନ ଆବଶ୍ୟକ । ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବା ସମୟରେ ଏହା ଶିକ୍ଷାର ମାନରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ, ଏହା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

3.3. ଦାମୋଦର ନାୟକଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପୂରଣ ନକଲେ ସହାୟକ ଅନୁଦାନର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଆହୁରି, ଡକ୍ଟର ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡାଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 55 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ନ ରଖିଥିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବା ସମାପ୍ତିକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2071 ଏବଂ *ଡ. ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡା ବନାମ କୁଳପତି, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ,* (2001) 8 ଏସସିସି 532 ମାମଲା -ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି

3.4. ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପୂରଣ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ, ତେବେ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ ।

4. <u>ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବିନା ନିଯୁକ୍ତି/ନିୟୋଜନ</u>

4.1. ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16ରେ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଢଙ୍ଗରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏପରିକି ଯଦି ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସହିତ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ସର୍ବସାଧାରଣରୁ ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ, ଯାହା ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାରଣ ଥିବା ଖବରକାଗଜରେ କିମ୍ବା ରେଡିଓ ଏବଂ ଟେଲିଭିଜନରେ ଘୋଷଣା ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଥାଏ । କେବଳ ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ନାମ ଆଣି କିମ୍ବା ନୋଟିସ୍ ବୋର୍ଡରେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 ର ଆଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ କାରଣ ଏହା ପଦବୀ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଚାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦରମା ସମେତ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ଦିଲ୍ଲୀ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ବିକାଶ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ, ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ, ଏଆଇଆର 1992 ଏସସି 789; *ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପିୟାରା*

ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏଆଇଆର୍ 1992 ଏସସି 2130; *ଅବକାରୀ ଅଧିକ୍ଷକ, ମଲ୍କାପାଟନମ୍, କ୍ରିଷ୍ଣା ଜିଲ୍ଲା, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ବନାମକେ.ବି.ଏନ୍. ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 1996 (5) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର୍ 73 = (1996) 6 ଏସସିସି 216; *ଅରୁଣ ତିୱାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଜିଲ୍ଲା ମାନସବୀ ଶିକ୍ଷକ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1998 ଏସସି 331; *ବିନୋଦ କୁମାର ଗୁପ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ଆଶ୍ରୟ ମହତୋ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 2005 ଏସସି 2103; *ନ୍ୟାସନାଲ ଫର୍ଟିଲାଇଜର୍ସ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସୋମବୀର ସିଂହ,* ଏଆଇଆର 2006 ଏସସି 2319; *ଟେଲିକମ୍ ଜିଲ୍ଲା ମ୍ୟାନେଜର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କେଶବ ଦେବ,* 2008 (7) ଏସସିଆର 835 = (2008) 8 ଏସସିସି 402; *ବିହାର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଉପେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2009 (4) ଏସସିଆର 866 = (2009) 5 ଏସସିସି 65; ଏବଂ *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମହମ୍ମଦଇବ୍ରାହିମ୍,* 2009 (8) ଏସସିଆର୍ 229 = (2009) 15 ଏସସିସି 214)- ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

4.2. ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ନିୟମ, 1974 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା/ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ କଲେଜର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋର୍ଡରେ କିଛି ଟିପ୍ପଣୀ ରଖି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଚୟନ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ସାକ୍ଷାତକାର ପରୀକ୍ଷାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇନଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅର୍ଥାତ୍ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥିଲା; କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତିର 10-12 ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ।

5. ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଖରାପ ଆଦେଶ:

5.1.ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଆଦେଶ ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଖରାପ ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପବିତ୍ର ହୁଏ ନାହିଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ/ବିକାଶ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଧି ସମ୍ମତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବିଧି ସମ୍ମତ ନଥିଲା, କାରଣ ବେଆଇନ ଆଦେଶ ଏହାର ମୂଳକୁ ଆଘାତ କରିଥାଏ । ଯଦି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଖରାପ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅବୈଧ ହେବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏକ

ଆଇନଗତ ଅଧିକାର କେବଳ ସେତେବେଳେ ରହିଥାଏ ଯେତେବେଳେ ଏହାର ଏକ ବିଧି ସମ୍ମତ ଉତ୍ପତ୍ତି ଥାଏ ।

ଉପେନ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋଗୋଇ ବନାମ ଆସାମ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ, ଏଆଇଆର 1998 ଏସସି 1289; *ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରସାଦ ତମୋଲି (ମୃତ) ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାମ ନରଶ୍ୱଦେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର (ମୃତ) ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 1964; ***ଏବଂ** ରିତେଶ ତିୱାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3823-ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭରକରାଯାଇଛି

5.2. ଭୁଲରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପଦବୀ ଧାରଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଅଧିକାର ତିଆରି କରିପାରିବେନି ଯାହା ସେବା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ପଦବୀରେ ଭୁଲ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିବା ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ ।

ଡ. ଏମ. ଏସ୍. ପାଟିଲ୍ ବନାମ ଗୁଲବର୍ଗା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3783- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା

6. <u>ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବ:</u>

6.1. ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ବୈଧାନିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ରହିଛି, ସେ ଏହି ପଦବୀରେ ରହିପାରିବେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ସେ ଅଦାଲତକୁ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଏପରି କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ ଯାହା ଅଦାଲତ ମାଧମରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଡ. ପ୍ରୀତ ସିଂହ ବନାମ ଏସ. କେ. ମଙ୍ଗଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, 1992 (1) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର 337 = 1993 ଏସୟୁପିପିଏଲ (1) ଏସସିସି 714; *ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ବନାମ ୟୁ. ପି. ଏଚ୍. ମାଧମିକ ଶିକ୍ଷା ସେବା ଆୟୋଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2008 ଏସସି 1817-ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି

6.2. ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କେବଳ ଏକ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି ଯଦି ସେ ନିୟମ/ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରନ୍ତି । ଉତ୍ତରଦାତା/ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଭଲ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ଅର୍ଥାତ୍ 54 ପ୍ରତିଶତ

ମାର୍କ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ରହିଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଉକ୍ତ ପ୍ରତିଶତ ହାସଲ କରିନଥିଲେ ।ତେଣୁ କୌଣସି ଉତ୍ତରଦାତା ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରିପାରିନଥିଲେ ।

7. ରିହାତି:

7.1. ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ସକ୍ଷମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, କୌଣସି ରିହାତି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଏପରି ଏକ କ୍ଷମତା ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଏହାକୁ ମନମୁଖୀ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଏକ ନିହିତ, ଆନୁସଙ୍ଗିକ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଶକ୍ତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରି ଏପରି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରିକି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା କିମ୍ବା ଏହାର ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ଦୂର କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରତିରୋଧକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ସହିତ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସତର୍କତା ସହିତ ଏକ ନିହିତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ସହାୟକ କ୍ଷମତା ବିଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଣଦେଖା କରି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କେବଳ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କ୍ଷମତା ଭ୍ରମାତ୍ମକ ହେବ ନାହିଁ, ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିରୋଧୀ ହେବ ।

ଡ. ଜେ. ପି. କୁଲଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମକୁଳପତି, ଆହ୍ଲାବାଦ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏଆଇଆର୍ 1980 ଏସସି 2141; *ରେଖା ଚତୁର୍ବେଦୀ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 1993 (1) ଏସସିଆର 186 = 1993 ଏସୟୁପିପିଏଲ (3) ଏସସିସି 168; *ପି. କେ. ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଲିୟର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1984 ଏସସି 541; *ସଚିବ, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗ ବନାମ ବି. ସ୍ୱପ୍ନା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2005 (2) ଏସସିଆର 991 (2005) 4 ଏସସିସି 154; *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂଗଠନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସଜଲ୍ କୁମାର ରୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2006 (7) ଏସୟୁପିପିଏଲSCR 607 = (2006) 8 SCC 671; *ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାନୁ ଲୋଧ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 2775; *ଡ. ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡା ବନାମ କୁଳପତି, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* 2001 (3) ଏସୟୁପିପିଏଲଏସସିଆର 62 = (2001) 8 ଏସିସି 532; *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଧରମ ପାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2009 (2) ଏସସିଆର 193 = (2009) 4 ଏସସିସି 170); *ମାତାଜୋଗ*

ଡୋବେ ବନାମ ଏଚ. ଏସ. ଭାରି, ଏଆଇଆର୍ 1956 ଏସସି 44; ଏବଂ *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବିଶ୍ୱଭାରତୀ ହାଉସ୍ ବିଲଡିଂ କୋ-ଅପରେଟିଭ୍ ସୋସାଇଟି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2003 (1) ଏସସିଆର୍ 397 = (2003) 2 ଏସସିସି 412; *କେ. ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 2008 ଏସସି 1470; ଏବଂ *ରମେଶ କୁମାର ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3714- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

7.2. ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରି ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରିବା ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ଥାଏ, ଯାହା ଆଇନତଃ ଅଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 ଅନୁଯାୟୀ ସମାନ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଟେ, ଯେଉଁମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ମାର୍କ ଅଭାବରୁ ନିଜକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରି ଆବେଦନ କରିନଥିଲେ ।

7.3. ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସମୟରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପରିପତ୍ର /ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବରେ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ସ୍ଥିର କରିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, କେବଳ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି; ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅସୁବିଧାକୁ କ୍ଷମା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ଏକ ନିୟମିତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରି ତଥାକଥିତ ରିହାତି ଆଦେଶ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ଦୀର୍ଘ ଅବଧିର ଅବସାନ ପରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ଏକ ଦଶନ୍ଧି ପରେ ।

7.4. ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼େ ଏବଂ ଥରେ ନିୟମ 1974 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲେ, ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ରିହାତି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, କ୍ଷମା ଆଦେଶ ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟର୍ଥତା ଅଟେ ।

7.5. ଯୋଗ୍ୟତାରେ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତା କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏପରି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା ।

8. <u>ବିଳମ୍ବ /ଅବହେଳା:</u>

8.1. ଯଦିଓ ସୀମାବନ୍ଧନ ଅଧିନିୟମ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ, ତଥାପି, ସୀମାବନ୍ଧନ ମତବାଦ ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ, ସେଥିରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୀତିଗୁଡିକ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ଆଧାରରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଖାରଜ କରାଯାଏ । ସମାନ ଭାବରେ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବେତନ ହାର ପାଇବା ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇପାରେ । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ଆଧାରରେ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଏକ ଅସ୍ୱଷ୍ଟ ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଧି ପାଇଁ ପ୍ରତିକାର ଦେବାକୁ ମନା କରିପାରନ୍ତି । 10-20 ବର୍ଷ ପରେ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାରକୁ 1.1.1986 ମସିହା ଠାରୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ଏବଂ ବକେୟା ଇତ୍ୟାଦି ପାଇବା ପାଇଁ ଅଧିକାଂଶ ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ, 1.1.1986 ରୁ କିମ୍ବା ଏପରିକି 1.6.1984 ରୁ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯଦିଓ 6.10.1989 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ 1.1.1986 ମସିହାରୁ ଲାଗୁ କରିଥାଏ । କେବଳ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଦାଲତକୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରୁଥିବା ଉଦ୍ୟମୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ବିଚାର ନକରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେବକ ସାହୁ ବନାମ ରାମ ରୂପ ସାହୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏଆଇଆର 1944 ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ 24; ଏବଂ *କମଲେଶ ବାବୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଲଜପତ ରାୟ ଶର୍ମା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2008 (6) ଏସସିଆର 653 = (2008) 12 ଏସସିସି 577- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।

8.2. ଅନୁରୂପ ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଆଶ୍ୱସ୍ତି, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ମାମଲାରେ କିଛି ଉଦ୍ୟମୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ସେହି ମାମଲାରେ ଜଣେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀ ରାୟରୁ ପ୍ରେରଣା ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ମେସର୍ସ ରୂପ ଡାଇମଣ୍ଡସ୍ ଆଣ୍ଡ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏଆଇଆର 1989 ଏସସି 674; *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଏସ୍. ଏମ୍. କୋଟ୍ରାୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 1996 (5) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର 426 = (1996) 6 ଏସସିସି 267;

ଏବଂ *ଜଗଦୀଶ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2366-ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

9. ପ୍ରତିକାର ଦାବି କରାଯାଇ ନାହିଁ-- ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ:

9.1.ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ବାହାରେ ଥିବା ଆଳ ଉପରେ ଆଧାର କରି କୌଣସି ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।ବିଚାରରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଏବଂ ବିବରଣୀ ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିବାଦକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିବାରେ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରଶ୍ନ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇବାରେ ଅଦାଲତଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷମାନେ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ।ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ "ଏକ ନିୟମତଃ ଯୁକ୍ତିରେ ଯଦି ପ୍ରତିକାରର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନାହିଁ ତେବେ ତାହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଶ୍ରୀ ମହନ୍ତ ଗୋବିନ୍ଦ ରାଓ ବନାମ ସୀତା ରାମ କେଶୋ, (1898) 25 ଇଣ୍ଡ. ଏପିପି. 195; *ମେସର୍ସ ଟ୍ରୋଜାନ୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ବନାମ ଆରଏମ୍ ଏନ.ଏନ୍. ନାଗପ୍ପା ଚେଟ୍ଟିୟାର,* ଏଆଇଆର୍ 1953 ଏସସି 235; *ଈଶ୍ୱର ଦତ୍ତ ବନାମ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କଲେକ୍ଟର* ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 3165; ଏବଂ *ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ କନ୍ଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍,* 2010 (4) ଏସସିଆର୍ 46 = (2010) 4 ଏସସିସି 518- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ

9.2. ପ୍ରତିକାରର ପ୍ରଶ୍ନ ନଥାଇ ମଧ୍ଯ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେତେକ ମାମଲାରେ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ କାରଣ କେତେକ ମାମଲାରେ 1.6.1984 ମସିହାଠାରୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା, ଅର୍ଥାତ 1.1.1986 ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ଯଦିଓ ସେହି ସମାନ ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା ଏବଂ ଦାମୋଦର ନାୟକ ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାହା ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ଏହିପରି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କୌଣସି ଜ୍ଞାନର ପ୍ରୟୋଗ ବିନା ଏକ ବିଷୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2071 ଏବଂ *ଡ. ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡା ବନାମ କୁଳପତି, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2001) 8 ଏସସିସି 532- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ

10. ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14

10.1.ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଅବୈଧତାକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ, ଏବଂ ଏହା ନକାରାତ୍ମକ ସମାନତାର ପରିକଳ୍ପନା କରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯଦି ସମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅଜାଣତରେ କିମ୍ବା ଭୁଲବଶତଃ କିଛି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଆଦେଶ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମାନ ପ୍ରତିକାର ପାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ନୀତି ନ୍ୟାୟିକ ଘୋଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଥରେ ଯଦି ଅଦାଲତ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚି କୁହନ୍ତି ଯେ ଏକ ଭୁଲ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ଭୁଲଟିକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସଂଶୋଧନ କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଗମ୍ଭୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।

ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଜଗଜିତ୍ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, ଏଆଇଆର୍ 1995 ଏସସି 705; *ଯୋଗେଶ କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଏନସିଟିର ଦିଲ୍ଲୀ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 2003 ଏସସି 1241; *ମେସର୍ସ ଆନନ୍ଦ ବଟନ୍ସ ଲିମିଟେଡ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 565; *କେ. କେ. ଭଲ୍ଲା ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 898; *ମହାରାଜ କ୍ରିଷନ ଭଟ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 2008 (11) ଏସସିଆର୍ 670 = (2008) 9 ଏସସିସି 24; *ଉପେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ସିଂହ (ଉପରୋକ୍ତ); ଏବଂ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3455); *ହୋଟେଲ ବାଲାଜୀ ଆଣ୍ଡ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1993 ଏସସି 1048; *ସଞ୍ଜୀବ ଦତ୍ତ, ଉପ ସଚିବ , ସୂଚନା ଏବଂ ପ୍ରସାରଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ,* 1995 (3) ଏସସିଆର 450 = (1995) 3 ଏସସିସି 619; *ନିର୍ମଳ ଜିତ କୌର ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟଜଣେ* 2004 (3) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର୍ 1006 = (2004) 7 ଏସସିସି 558; ଏବଂ *ମୟୁରାମ ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମ ଶ୍ରୀନିବାସନ ବନାମ ସିବିଆଇ,* ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 2449- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

10.2. ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ ନକରିବା ବିରୋଧପୂର୍ଣ୍ଣ ଭେଦଭାବ ବୋଲି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 କେବଳ ସକାରାତ୍ମକ ସମାନତାର ପରିକଳ୍ପନା କରିଛି ।

11 ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀତା :

11.1. ଆଇନ ର ନିୟମ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବାଧା ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅବୈଧ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହାର ସାଧନ ତନ୍ତ୍ର କେବଳ ସ୍ୱଷ୍ଟ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ସବୁଠୁ ଉର୍ଦ୍ଧରେ ହେବା କେବଳ ଉଚିତ ନୁହେଁ, ବରଂ କୌଣସି ଅନୁରାଗ କିମ୍ବା ବିମୁଖତା ବିନା ହେବା ଉଚିତ । ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ନିରପେକ୍ଷତା ହେଉଛି ଏକ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆବଶ୍ୟକତା ଯାହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରେ ବିଧାନ ଏକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବ୍ୟାପକ କ୍ଷମତା ସହିତ ବ୍ୟାପକ ବିବେକ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଯଦି କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ମୌଳିକ ନିରପେକ୍ଷତା କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୈତିକତାକୁ ଆଘାତ ଦିଏ କିମ୍ବା ବିବେକକୁ ଆଘାତ ଦିଏ, ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଖରାପ ରୁହେ ।

ହାଜି ଟି. ଏମ୍. ହାସନ୍ ରାଓଥର ବନାମ କେରଳ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନ୍, ଏଆଇଆର୍ 1988 ଏସସି 157; *ଡ. ରଣଲାଲ ଯାଦବ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 1994 (1) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର 211 = (1994) 5 ଏସସିସି 267; ଏବଂ *ଟାଟା ସେଲୁଲାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* 1994 (2) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର 122 = (1994) 6 ଏସସିସି 651; *ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ନଲ୍ଲା ରାଜା ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1967 ଏସସି 1458; ଏସ୍. *ଜି. ଜୟସିଂଘାନୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 1967 ଏସସି 1427; *ପୋଲିସ ଆୟୁକ୍ତ ବମ୍ବେ ବନାମ ଗୋର୍ଦ୍ଧନଦାସ ଭଞ୍ଜି,* ଏଆଇଆର୍. 1952 ଏସସି 16- ମାମଲାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ ।

11.2. ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଅଙ୍ଗୀକରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅଭିପ୍ରାୟକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅଣ-ସରକାରୀ ଏବଂ ଅଣ-ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଘରୋଇ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଅଙ୍ଗୀକରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, ଯେଉଁଥିରେ ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଏହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାର ଏକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ମାମଲା ପରି ଜଣାପଡ଼େ ଯାହା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

11.3. ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଛି ଯେ ସରକାରୀ ଆଦେଶ/ପରିପତ୍ର /ଚିଠିର ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇଛି ତେଣୁ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଏହା ଏହି ସରଳ କାରଣ ପାଇଁ ଅଯୌକ୍ତିକ ଯେ ଏହିପରି ଆଦେଶ/ପରିପତ୍ର /ଚିଠି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିବା ରାମ ଗଣେଶ ତ୍ରିପାଠୀ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ଅଣଦେଖା କରାଯିବା ଉଚିତ ।

**ରାମ ଗଣେଶ ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 1446-ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି ।

11.3. ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ଅଭିଜ୍ଞତାର ବିଷୟ ଯେ ରାଜ୍ୟ/ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଆଦେଶ/ଚିଠି/ପରିପତ୍ରକୁ ଅଦାଲତରେ ଆଗତ କରାଯାଇ ଏହା ଉପରେ ଭରସା ରଖିବା ଏବଂ ଏହା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବା । ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଆଇନର ଅନୁପାଳନ କରୁ ନଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏପରି କେତେକ ଆଦେଶ/ପରିପତ୍ର ଥାଇପାରେ, ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥାଏ ।

11.4. ରାଜ୍ୟର ସମଗ୍ର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଦୂଷିତ କରୁଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିନା, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ବେଆଇନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ, ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଯାହା ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

11.5. ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀତାର କୁପ୍ରଭାବରେ ପୀଡ଼ିତ ଏବଂ ଏହିପରି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଟେ ।ତେଣୁ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

12. <u>ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅବହେଳା - ସିଦ୍ଧାନ୍ତ:</u>

12.1."ଇନକ୍ୟୁରିଆ ଶବ୍ଦର "ଆକ୍ଷରିକ ଅର୍ଥ ହେଉଛି" ଅସାବଧାନତା"। ଅଭ୍ୟାସରେ ପର୍ ଇନକ୍ୟୁରିୟମ୍ ର ଅର୍ଥ ପୂର୍ବ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଅଣଦେଖାକରି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।ଅଦାଲତ ସବୁ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବା ନିୟମର ସମର୍ଥନରେ ଏହି ନିୟମକୁ କୋହଳ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ନୀତିର ବିକାଶ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ "ବିଧାନରେ ଉଦ୍ଧୃତିଯୋଗ୍ୟ" କୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଅଣଦେଖା କରାଯାଏ ଯଦି ଏହା ଏକ ନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଜ୍ଞତାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୁଏ ।

ମାମଲେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ କନହାଇୟା ଲାଲ୍ (ମୃତ), ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1975 ଏସସି 907; *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2071- ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି ।

12.2. *ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡାଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଦୁଇଟି ରାୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । *କାଳିଦାସ ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ* କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ କେବଳ 6.11.1990 ତାରିଖର ପରିପତ୍ରକୁ ସନ୍ଦର୍ଭିତ କରି ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାର ନକରି ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଦସ୍ତାବିଜ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ଏବଂ ନିର୍ଭରଶୀଳ ବୋଲି ଧରାଯାଏ, ଯାହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ (ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିର ଅବହେଳା)।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2071 ଏବଂ *ଡ. ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡା ବନାମ କୁଳପତି, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2001) 8 ଏସସିସି 532 -ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ କାଳିଦାସ ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [ଏସଏଲପି (ସି) ସଂଖ୍ୟା 14206-14209/2001, ଯାହା 11.3.2001 ମସିହାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତି ହୋଇଥିଲା- ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିର ଅବହେଳା ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ:

12.3. ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନ ରଖି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁରର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଶିକ୍ଷକ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ନ କରନ୍ତି ଯାହା ତାଙ୍କୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କରିବ । ତେଣୁ ଏହାର ସାମଗ୍ରିକ ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଯେ ଏପରି ଶିକ୍ଷକ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଉଚ୍ଚତର ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ ଏମ. ଫିଲ୍/ପିଏଚ୍. ଡି. ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

12.4. ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଯେଉଁମାନେ ବେଆଇନ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ସେବା ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ/କିମ୍ବା ଯେଉଁମାନେ ଯୋଗ୍ୟତା/ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାରେ ଅଭାବ ପୂରଣ କରିନଥିଲେ କିମ୍ବା ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବାର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଏକ ଦୀର୍ଘ ଅବଧି ବିତିଗଲାଣି । ଯେତେଦୂର ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ/ଆଦେଶ ଆଇନର ନଜରରେ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ ନାହିଁ ।

12.5. ଉତ୍ତରଦାତା-ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ନାହିଁ କାରଣ କେତେକ ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ ମାର୍କ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 54 ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍କ ରଖିବାର ଦାବି ଏବଂ ପ୍ରତି-ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି:(i) 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ରଖିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ସଚିବ/ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏହି ମାମଲାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ଥିତିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ; ଏବଂ (ii) ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଯୁକ୍ତି ତାରିଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁଦାନ ସହାୟତା ଯୋଜନା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲେ, ଯଦି ସେ ଅଭାବ ପୂରଣ ନକରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କ ମାମଲା ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ବିଚାର କରାଯିବ । ତେବେ, କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧାକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଏମ. ଫିଲ୍ /ପିଏଚ୍. ଡି. ର ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରିବା ପରେ ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ସନ୍ଦର୍ଭ:

ଏଆଇଆର୍ 1976 ଏସସି 10	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 14 ଉପରେ ।
ଏଆଇଆର୍ 1987 ଏସସି 311	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 14 ଉପରେ ।
ଏଆଇଆର୍ 1987 ଏସସି 2034	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 14 ଉପରେ ।
2008 (15) ଏସସିଆର୍ 224	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 14 ଉପରେ ।

ଏଆଇଆର୍ 1998 ଏସସି 1153	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 14 ଉପରେ ।
ଏଆଇଆର୍ 2000 ଏସସି 634	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 15 ଉପରେ ।
ଏଆଇଆର୍ 1992 ଏସସି 789 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
ଏଆଇଆର୍ 1992 ଏସସି 2130 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
1996 (5) ଏସୟୁପିପିଏଲ.ଏସସିଆର୍ 73 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
ଏଆଇଆର୍ 1998 ଏସସି 331କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା18 ରେ
ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 2103 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା18 ରେ
ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 2319 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
2008 (7) ଏସସିଆର୍ 835 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
2009 (4) ଏସସିଆର୍ 866 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
2009 (8) ଏସସିଆର୍ 229 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି		ପାରା 18 ରେ
ଏଆଇଆର୍ 1998 ଏସସି 1289 ନିର୍ଭର କରିଥିଲା		ପାରା 20 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 1964 ନିର୍ଭର କରିଥିଲା		ପାରା 20 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3823 ନିର୍ଭର କରିଥିଲା		ପାରା 20 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3783 ନିର୍ଭର କରିଥିଲା		ପାରା 20 ଉପରେ
1992 (1) ଏସୟୁପିପିଏଲ.ଏସସିଆର୍ 337 ନିର୍ଭର କରିଥିଲା		ପାରା 21 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2008 ଏସସି 1817 337 ନିର୍ଭର କରିଥିଲା		ପାରା 22 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1980 ଏସସି 2141	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 23 ଉପରେ
1993 (1) ଏସସିଆର୍ 186 ନି	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 24 ଉପରେ

ଏଆଇଆର୍ 1984 ଏସସି 541	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 25 ଉପରେ
2005 (2) ଏସସିଆର୍ 991	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 26 ଉପରେ
2006 (7) ଏସୟୁପିପିଏଲ.ଏସସିଆର୍ 607	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 27 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 2775	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 28 ଉପରେ
2001 (3) ଏସୟୁପିପିଏଲ.ଏସସିଆର୍ 62	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 29 ଉପରେ
2009 (2) ଏସସିଆର୍ 193	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 30 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1956 ଏସସି 44	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 31 ଉପରେ
2003 (1) ଏସସିଆର୍ 397	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 31 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2008 ଏସସି 1470	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 31 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3714	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 31 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1944 ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ 24	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 32ଡି ଉପରେ
2008 (6) ଏସସିଆର୍ 653	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 32 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1989 ଏସସି 674	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 34 ଉପରେ
1996 (5) ଏସୟୁପିପିଏଲ. ଏସସିଆର୍ 426	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 34 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2366	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 34 ଉପରେ
(1898) 25 ଇଣ୍ଡି. ଆପ୍. 195	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 35 ଉପରେ
ଏ. ଆଇ. ଆର୍. 1953 ଏସ୍. ସି. 235	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 35 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 3165	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 35 ଉପରେ
2010 (4) ଏସସିଆର୍ 46	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 35 ଉପରେ

ଏଆଇଆର୍ 1995 ଏସସି 705	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2003 ଏସସି 1241	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 565	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 898	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
2008 (11) ଏସସିଆର୍ 670	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3455	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1993 ଏସସି 1048	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
1995 (3) ଏସସିଆର୍ 450	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
2004 (3) ଏସୟୁପିପିଏଲ.ଏସସିଆର୍ 1006	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 2449	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 36 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1988 ଏସସି 157	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 38 ଉପରେ
1994 (1) ଏସୟୁପିପିଏଲ.ଏସସିଆର 211	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 38 ଉପରେ
1994 (2) ଏସୟୁପିପିଏଲ ଏସସିଆର୍ 122	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 38 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1967 ଏସସି 1458	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 39 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1967 ଏସସି 1427	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 40 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1952 ଏସସି 16	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 40 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 1446	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 41 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1975 ଏସସି 907	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 43 ଉପରେ
ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2071	ନିର୍ଭର କରିଥିଲା	ପାରା 44 ଉପରେ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମମତା ମହାନ୍ତି

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1272/2011

ତା 22.3.2006 ରିଖରେ ଡବ୍ଲୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 14157/2005 ରେ କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଆସିଛି ।

ସହିତ

ସି. ଏ. 1246-1271,1273-1274,1277-1281,1283,1285 - 1287, 1289-1293, 1295-1300, 1302- 1313.1315-1321 & 1284 /2011

ପି. ଏନ୍. ମିଶ୍ର, ଏ. କେ. ସଙ୍ଘୀ, ଶଂଭୁ ପ୍ରସାଦ ସିଂହ, ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର, କୀର୍ତ୍ତି ରେଣୁ ମିଶ୍ର, ଆର୍. ଏସ୍. ଜେନା, ଘନଶ୍ୟାମ ଯାଦବ, ସୁରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ, ସତ୍ୟ ମିତ୍ର ଗର୍ଗ, କୀର୍ତ୍ତି ରେଣୁ ମିଶ୍ର, ଋଷି ଜୈନ, ରାଧା ଶ୍ୟାମ ଜେନା, ଋତୱିକ କୁମାର, ଏ. ରଘୁନାଥ, କେଦାର ନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ, ଭାରତ ସଙ୍ଗଲ, କେ. ଏନ୍. ତ୍ରିପାଠୀ, ଶୋଭନ୍ ମିଶ୍ର, ସୌନକ ଏସ୍. ଦାସ, ଏସ୍. କେ. ମଲିକ, ହର ପ୍ରସାଦ ସାହୁ, କେଦାର ନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ, ସରସ୍ୱତୀ ମଲିକ, ଅଶୋକ ପାଣିଗ୍ରାହି, ଶିବ କାନୁନଗୋ, ସତ୍ୟ ମିତ୍ର ଗର୍ଗ, ନୀଲକାନ୍ତ ନାୟକ, ଏ. ପି. ମଇ, ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ନନ୍ଦା, ଭି. ଏସ୍. ରାଜୁ, ଟି. ଏନ୍. ରାଓ, ସୌମ୍ୟଜିତ୍ ପାଣି, ସୁନୀଲ କେ. ଜୈନ, ପି. ଭି. ଦୀନେଶ, ପି. ରାଜେଶ, ସିନ୍ଧୁ, ନିଖିଲ ଗୋୟଲ, ମାର୍ସୁକ୍ ବାଫାକି, ଏଚ୍. କେ. ପୁରୀ, ବିକୟ ବର୍ମା, କୀର୍ତ୍ତି ମିଶ୍ର, ଋଷି ଜୈନ, ସଞ୍ଜୟ ପାରିଖ, ଅନିଶ ଆର୍. ଶାହା, ସୌମ୍ୟା ରାୟ, ଏ. ଏନ୍. ସିଂହ, ଭି. କେ. ମୋଙ୍ଗା, ସ୍ୱେତାକେତ ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର, ଅଜୟ ଚୌଧୁରୀ, ସଞ୍ଜୟ ଦାସ, ସି. ରିଟିନ୍ ରାୟ, ଭାରତ ସାଙ୍ଗଲ୍, ଆର୍. ଆର୍. କୁମାର, ଭର୍ନିକା ତୋମାର, ଅଲକା ସିଂହ, ଅଭିଷ୍ଟ କୁମାର, ସିବୋ ଶଙ୍କର ମିଶ୍ର, ରାଜ କୁମାର ପରାଶର, ଭି. କେ. ସିଦ୍ଧାର୍ଥନ୍, ପ୍ରୋମିଲା, ସଞ୍ଜୟ କେ. ଦାସ, ରୋନୋ ମୋହନ୍ତୀ, ଆର. ପି. ଗୋୟଲ, ଏ. ପି. ମୋହନ୍ତୀ, ପି. କେ. ପଟ୍ଟନାଇକ, ଋତ୍ୱିକ ପାଣ୍ଡା, ରାଜୀବ ଶଙ୍କର ରାୟ, ଅଭିଜିତ୍ ଶଙ୍କର ରାୟ, ଏସ୍. କେ. ପାତ୍ରି, ପ୍ରଣବ କୁମାର ମଲ୍ଲିକ, ଅଜୟ ଚୌଧୁରୀ, ସଞ୍ଜୟ ଦାସ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ଝା, ମଞ୍ଜୁଲା ଗୁପ୍ତା, ପ୍ରେମ ସୁନ୍ଦର ଝା, ପି. କେ. ମଲ୍ଲିକ, ଏସ୍. କେ. ପାତ୍ରି, ଏମ୍. ଏନ୍. ମିଶ୍ର, ସୁରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର, ସଞ୍ଜୟ ଭି. ଖାର୍ଡେ, ଆଶା ଜି. ନାୟାର, ମନୋରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର, ଏସ୍. ସି. ତ୍ରିପର୍ଥୀ, ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର, ଅନିତା ଶେନୋୟ ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ

ଡ. ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବି. ଏସ୍. ଚୌହାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । 1. କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଯାହା ସମାନ ମାମଲାରେ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ପାରିତ ହୋଇଛି । ଏଠାରେ ଜଡ଼ିତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମାନ ଅଟେ । ଏହିପରି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି ଶୁଣାଯାଇଛି ଏବଂ ସାଧାରଣ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ସୁବିଧା ପାଇଁ, ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1272/2011 କୁ ଅଗ୍ରଣୀ ମାମଲା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଠାରେ ଜଡ଼ିତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ଆବେଦନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟର କିଛି ସନ୍ଦର୍ଭ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

2. ତା 22.3.2006 ରିଖରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା (ଦେୱାନୀ) 14157/2005 ରେ କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଆଗତ କରାଯାଇଛି ।

ତଥ୍ୟ:

3. (A) ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିଆଳି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ନିଆଳିରେ 9.7.1979 ରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଡ଼ିଶା ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା, ଯିଏକି ଏକ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ-ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 2, 18.12.1985 ର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତିର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

(B) ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ମାନ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ୟୁଜିସିର ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ 1.1.1986 ମସିହା ଠା ରୁ ଲାଗୁ ହେବାକୁ ଥିବା ସଂଶୋଧିତ ବେତନ ହାର ସହିତ ତା 6.10.1989 ରିଖରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ତେବେ ଉକ୍ତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ 1.4.1989ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେହି ପଦବୀ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଏକ ଭଲ ଶିକ୍ଷାଗତ ଲିଖିତ ନଥି ଅର୍ଥାତ ଏକ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 54 ପ୍ରତିଶତ ଅଙ୍କ କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ସୋପାନ ଥିବା ଦରକାର ।

(C) ତା 6.10.1989 ରିଖର ଉକ୍ତ ଅଧିସୂଚନାର ସୁବିଧା ପାଇବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ନିବେଦନ କରିନଥିଲେ, ବରଂ 11.11.2005 ରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ(ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 14157/2005 ଦାଖଲ କରି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାମଲାରେ ପୂର୍ବରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ବିଭିନ୍ନ ଆଦେଶ ଯଥା ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 3705/1987 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି 1.1.198 ମସିହାରୁ ପ୍ରଭାବୀ ପୂର୍ବ-ସଂଶୋଧିତ ବେତନ ହାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଗିଥିଲେ ।

(D) ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ବିରୋଧ କରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ମାତ୍ର 40 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି । ସେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲେ । ଆଇନ ଅନୁସାରେ ନ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ବେଆଇନ ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

(E) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନିଜର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ଉକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ତାଙ୍କୁ 1.6.1984 ମସିହାଠାରୁ ୟୁ.ଜି.ସି. ବେତନ ହାରର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏହି ଆବେଦନ ।

4. ଏହି ସମସ୍ତ ଆବେଦନରେ, ବିଶେଷ କରି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦାଖଲଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିଆସୁଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି । ଥରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏସଏଲପି ଗୁଡ଼ିକ, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା, ସୀମିତ, ନ୍ୟାୟିକ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମାନ ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଭଦ୍ରତାର ସହ ଦାବି କରିଥିଲା । ତେଣୁ, ଏଠାରେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲା ।

5. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଜଡିତ ତଥ୍ୟଗତ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କେବେବି ଉପଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ।ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1274/2011 ରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ ମଞ୍ଜୁ

ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହି ମାମଲା ପ୍ରଥମେ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା କି । ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇଥିଲା ଯେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ ନକରି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷିରେ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ବେଆଇନ ଏବଂ ଅବୈଧ ଥିଲା । ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାର ବୋଲଗଡସ୍ଥିତ ପରମାନନ୍ଦ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନରେ ଖାଲିଥିବା ଅଧ୍ୟାପକ ପଦବୀ ପାଇଁ କେବେ ବି ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ କେବଳ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ବୋଲଗଡ ବ୍ଲକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନୋଟିସ ବୋର୍ଡରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଲଗାଇ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରି ଖାଲି ପଦବୀ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଉତ୍ତରଦାତା ଚୟନ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ମଧ୍ୟ ହୋଇନଥିଲେ, ଯେପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ବୈଧାନିକ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା, ବରଂ କେବଳ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷାତକାର ନିଆଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ମାମଲାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଏପରିକି ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିର ବୈଧତା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାରକୁ ନେଇନଥିଲେ ।

6. ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଅଦାଲତ ବିଚାର କରିନାହାନ୍ତି ଯେ ଯଦି ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ 1.6.1986 ପରେ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଉକ୍ତ କଲେଜର କୌଣସି କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦରମା ପାଇଁ ଆଂଶିକ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ରହିବ ନାହିଁ, ଏପରି ସୁବିଧା ମଞ୍ଜୁର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ, ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ସୁବିଧା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ଦିଆଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ । ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1318/2011 ରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମାମଲାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପଦବୀକୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ 1.6.1988 ମସିହାଠାରୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା, ଏବଂ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 1988 ମସିହାରୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା 1.1.1986 ରୁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

7. ଏହି ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଖରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ନଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଏହାକୁ ବହୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହାସଲ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସମୟ ସମୟରେ ସାଧାରଣ ଆଦେଶ ପାରିତ କରି ଯୋଗ୍ୟତା- ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରିଥିଲା । ତଥାପି, ସେମାନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଏହି ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା କୌଣସି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦର୍ଶାଇବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଏପରି ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରିବାରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା କିମ୍ବା ଯଥାର୍ଥତା ବିଷୟରେ କ 'ଣ କୁହାଯିବ । ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1280/2011, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଡ. ଯଦୁମଣି ସାହୁଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଖୋର୍ଦ୍ଧାର ବେଗୁନିୟା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ବେଗୁନିଆରେ ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନର ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବରେ 5.9.1978 ରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ଯେଉଁ ପଦବୀରେ ରହିଥିଲେ ତାହା 1.6.1984 ରେ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାରେ ଆସିଥିଲା । 2000 ମସିହାରେ ସେ ପି.ଏଚ୍.ଡି. ଉପାଧି ହାସଲ କରିଥିଲେ । ପ୍ରାୟ 10 ବର୍ଷ ପରେ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା 28.10.1987 ରେ ତାଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାରର ସୁବିଧା 1.1.1986 ମସିହାରୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

8. ଏହି ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଚିଠି/ପରିପତ୍ର ଜାରି କରାଯାଇଛି ।ତଥାପି, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବରୁ ଏବଂ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଅର୍ଥାତ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ଇତ୍ୟାଦି ପାଳନ ନକରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ବେଆଇନ ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏହି ପ୍ରକାରର ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କିମ୍ବା ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ କି ।

9. ଅଧିକାଂଶ ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ 10-15-20 ବର୍ଷ ପରେ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାରକୁ 1.1.1986 ମସିହାରୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ଏବଂ ବକେୟା ଇତ୍ୟାଦି ପାଇବା ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ଏହାର ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ବିଚାର ନକରି, 1.1.1986 ରୁ କିମ୍ବା ଏପରିକି 1.6.1984 ରୁ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ସମାନ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ।ତେଣୁ, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଦାଲତକୁ ଯିବା

ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦ୍ୟମୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାମଲାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବ ରାୟର ପ୍ରେରଣା ଦେଇ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳାକୁ ମିଳିତ ଭାବରେ କ୍ଷମା କରାଯାଇପାରିବ କି ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ ।

10. ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଯେ ସରକାରୀ କଲେଜଗୁଡ଼ିକର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯଦିଓ ସେମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଏଠାରେ ଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ ନ କରାଯାଏ ତେବେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ବିରୋଧପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।ତେଣୁ, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଅବୈଧତାକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କି ।

11. ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଦାଖଲକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଯେହେତୁ ଏଠାରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କେବେ ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଉପଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

12. (A) ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା -ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଂଶ:

ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ନିୟମ, 1974 (ଏହା ପରେ 'ନିୟମ 1974' କୁହାଯାଏ)।

ନିୟମ 2 (i)-"ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ" ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ବ୍ରହ୍ମପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଚୟନ ବୋର୍ଡ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଏବଂ ନିୟମ 4ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଚୟନ ବୋର୍ଡ ଗଠନ କରାଯିବ ।

ଏହାର ନିୟମ 5 (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟ ଅନୁଯାୟୀ ଖାଲିଥିବା ପଦବୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବେ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ଏହା ସୂଚିତ କରିବେ, ଯିଏ ସେହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ ଏବଂ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଲେଜରେ ଖାଲିଥିବା ପଦବୀଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପରେ ଏହାକୁ ଚୟନ ବୋର୍ଡକୁ ପଠାଇବେ ।

ନିୟମ 5 (2) - ଚୟନ ବୋର୍ଡ, ଉପନିୟମ (1) ରେ ସୂଚିତ ଆବେଦନ ଏବଂ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟତା କ୍ରମରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଏକ ତାଲିକା ସମ୍ପୃକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିବ, ଯେଉଁମାନେ ଏହା ପରେ ପଦବୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟତା କ୍ରମରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଆବଣ୍ଟନ କରିବେ ।

ନିୟମ 5 (3) - ଉପନିୟମ (2) ନିଯୁକ୍ତିକୁ ପରିଚାଳନା କମିଟି କିମ୍ବା ପରିଚାଳନା ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ, ମାମଲା ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି ପ୍ରାର୍ଥୀ ମାନଙ୍କୁ ଉପନୀୟମ (2) ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ନିୟମ 6 ରେ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି-(1) ଚୟନ ବୋର୍ଡ, ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ବ୍ୟବଧାନରେ, ବିଭିନ୍ନ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରିବ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆସନ୍ତା ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପଦବୀ ଖାଲି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ଯେପରି ଚୟନ ବୋର୍ଡର ନିୟମାବଳୀରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇପାରିବ ।

(2) ଚୟନ ବୋର୍ଡ ଏହାର ନିୟମାବଳୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେମାନଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାର ପରୀକ୍ଷା ସମେତ ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା କରିବ ।

ନିୟମ 7 - ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତାର ସର୍ତ୍ତ-ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଚ୍ଚ ବୟସ ସୀମାକୁ କୋହଳ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ସମାନ କିମ୍ବା ଅନୁରୂପ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସମୟ ସମୟରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ ।

ଓଡ଼ିଶା ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସାଧାରଣ ବର୍ଗକୁ ଏବଂ ଆନ୍ତଃ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ନିୟମ, 1979 (ଏହା ପରେ ନିୟମ 1979 କୁହାଯାଏ), ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପଦବୀକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କଲେଜକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, କେବଳ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନୁହେଁ । ନିୟମ 1974 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଚୟନ ବୋର୍ଡ ଗଠନ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର/ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଡାକି ପାରିବେ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ଚୟନ କରିପାରିବେ । ଚୟନ ବୋର୍ଡ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ

ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବେ । ତେଣୁ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ନିଜସ୍ୱ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହିପରି ନିଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଏପରିକି ଏକ କଲେଜକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଯାହା ଉପରୋକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ ହୋଇପାରେ ।

(B) <u>ବିଜ୍ଞପ୍ତି/ପରିପତ୍ରର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶ</u>

<u>ଚିଠି:</u>

(i) ଓଡ଼ିଶା ସରକାର-ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଯୁବ ସେବା ବିଭାଗର ତା 5.9.1978ରିଖର ସଂକଳ୍ପ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଅନୁବନ୍ଧିତ କଲେଜଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧ୍ୟାପକ ନିଯୁକ୍ତି ବିଷୟରେ -ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ ଜଡିତ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶକୁ ନିମ୍ନମତେ ପାଠ କରାଯାଏ:

"ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟରେ ସ୍ନାତକ ଡିଗ୍ରୀରେ ଅତିକମରେ ପ୍ରଥମ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ (ସାତ-ପଏଣ୍ଟ ହାରରେ ବି) ସହିତ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଭଲ ଶିକ୍ଷାଗତ ଲିଖିତ ନଥି _ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁଦାନ ଆୟୋଗ ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଡିଭିଜନର ସର୍ବନିମ୍ନ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଡିଭିଜନର ହାରାହାରି (48 + 60) 54 ପ୍ରତିଶତ......." ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।

(ii) ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ରାଜପତ୍ର, ଅଗଷ୍ଟ 19,1983, ମାନ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ କଲେଜଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି 16.7.1983 ତାରିଖର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂକଳ୍ପ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶକୁ ନିମ୍ନମତେ ପାଠ କରାଯାଏ:

(a) ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅତିକମରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ସ୍ନାତକ ଡିଗ୍ରୀ ସହିତ ସ୍ନାତକ ସ୍ତର ବାହାରେ ଏକ ଏମ.ଫିଲ. ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଡିଗ୍ରୀ ରହିବା ଉଚିତ୍;

(b) ଏମ.ଫିଲ. ଡିଗ୍ରୀ ନଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ସ୍ନାତକ ଡିଗ୍ରୀରେ ଅର୍ଥାତ୍ 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ବି.ଏ. /ବି.ଏସସି. /ବି.କମ ପରୀକ୍ଷାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ସମ୍ମାନ/ପାସ୍ ହେବା ଉଚିତ; କିମ୍ବା

(c) ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଏମ. ଫିଲ ଡିଗ୍ରୀ ଧାରଣ କରିନଥିବା କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ସ୍ନାତକ ଡିଗ୍ରୀ ଧାରଣ କରିଥିବା ବି.ଏ. /ବି.ଏସସି. /ବି.କମ ରେ ଅନର୍ସ/ପାସ୍ ରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ହାସଲ କରିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(iii) ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ 20.8.1986 ରେ ଏକ ସଂକଳ୍ପ ପାରିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବେସରକାରୀ କଲେଜ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରିଥିଲା ।

(iv) ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଯୁବ ସେବା ବିଭାଗ ତା 27.11.1986 ରିଖର ପରିପତ୍ରରେ ଅଣ-ସରକାରୀ କଲେଜଗୁଡ଼ିକରେ ନିମ୍ନଯୋଗ୍ୟ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଲାଗି ଯୋଗ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲା । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶକୁ ନିମ୍ନମତେ ପାଠ କରାଯାଏ:

"ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ନିଷ୍ପତି ସରକାରଙ୍କୁ 20.8.86 ମସିହାରେ ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା A. 13570/86 ଦ୍ୱାରା ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହାକୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁଦାନ ଆୟୋଗଙ୍କ ସହମତି ପ୍ରାପ୍ତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଧୀନରେ କ୍ଷମା କରିବାର ଏକ ବୈଧ ଆଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।ୟୁଜିସିର ସମ୍ପୃକ୍ତ ନିୟମାବଳୀ ପରେ ଯେଉଁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଧାର୍ଯ୍ୟ ନିୟମ ଆଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ୟୁଜିସିକୁ ପଠାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ଅନୁଶୋଚନା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ସହମତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିପାରିବେ ।

(v) ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଯୁବ ସେବା ବିଭାଗର ତା 23.4.1987 ରିଖର ପରିପତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷମା ମାଗିବା ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଆଯାଇଥିଲା ।

(vi) 3.11.1989 ରେ ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ 6.10.1989 ତାରିଖର ସଂକଳ୍ପ, ଯାହା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସଂଶୋଧିତ ବେତନ ହାର ଅର୍ଥାତ୍ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାରକୁ 1.1.1986 ମସିହା ଠାରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

(vii) 6.11.1990 ତାରିଖର ସଂକଳ୍ପରେ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କାରଣ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବକୁ କ୍ଷମା କରିଦେଇଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ପରିପତ୍ର /ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବରେ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ସ୍ଥିର କରିଛି ଏବଂ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବକୁ

କ୍ଷମା କରିଛି ।ତା 6.10.1989 ରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର 1.1.1986 ମସିହା ଠାରୁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇପାରିବ ।

13. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା କରିବା ସମୟରେ, ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମସ୍ତ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଆମେ ବିଚାରକୁ ନେଇଛୁ । ତେବେ ରାଜ୍ୟର ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର, ସୁଶ୍ରୀ କୀର୍ତ୍ତି ରେଣୁ ମିଶ୍ର ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରାଧେ ଶ୍ୟାମ ଜେନା ଏବଂ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଏ. କେ. ସାଙ୍ଗୀ, ଶ୍ରୀ ପି. ଏନ୍. ମିଶ୍ର, ଶ୍ରୀ ଶଂଭୁ ପ୍ରସାଦ ସିଂହ, ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ପାଣିଗ୍ରହୀ, ଶ୍ରୀ କେଦାର ନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଭରତ ସାଙ୍ଗଲ୍, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଖ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷା:

14. ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା କିମ୍ବା ତାଲିମ ଜୀବନର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଥିବା ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଜ୍ଞାନ, ଦକ୍ଷତା, ମନ ଏବଂ ଚରିତ୍ରର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଶିକ୍ଷା ସୂଚିତ କରେ । *ଏକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଶିକ୍ଷାର ଉତ୍କର୍ଷତା ମୁଖ୍ୟତଃ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଉତ୍କର୍ଷତା ଉପରେ ସିଧାସଳଖ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ* । ତେଣୁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏକ ଭଲ ଶିକ୍ଷାଗତ ନଥି/ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ, ଏହା କାହାରି କଳ୍ପନା ବାହାରେ ଯେ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ/ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ । "ଯଦି ଆମ ଦେଶ ପ୍ରଗତି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ତେବେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାଗତ ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଗତ ଶୃଙ୍ଖଳା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଗତ କଠୋରତା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ବହୁତ କଠୋର ହେବାକୁ ପଡିବ । "ଗଣତନ୍ତ୍ର ଏହାର ଜୀବନ ପାଇଁ ସାଧାରଣ, ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ ଶିକ୍ଷାର ଉଚ୍ଚ ମାନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । 'ଶୃଙ୍ଖଳା ସହିତ ନୂତନ ଜ୍ଞାନର ସନ୍ଧାନ ସହିତ ଶିକ୍ଷଣ' ର ପ୍ରସାର ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ବଜାୟ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । (*ଏକମାତ୍ର ନ୍ୟାସି ଲୋକ ଶିକ୍ଷଣ ନ୍ୟାସ ବନାମ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ*, ମହୀଶୂର, ଏଆଇଆର୍ 1976 ଏସସି 10; *ଫ୍ରାଙ୍କ୍ ଆଣ୍ଟୋନି ପବ୍ଲିକ୍ ସ୍କୁଲ୍ କର୍ମଚାରୀ ସଂଗଠନ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1987 ଏସସି 311; *ଓସମାନିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷକ ସଂଘ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 1987 ଏସସି 2034; ଏବଂ *ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଅଧ୍ୟୟନ), ଡ. ଆମ୍ବେଦକର ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ହୋଟେଲ ଇ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ, ନ୍ୟୁଟ୍ରିସନ୍ ଆଣ୍ଡ*

କ୍ୟାଟରିଂ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି, ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବୈଭବ ସିଂହ ଚୌହାନ, (2009) 1 ଏସସିସି 59 ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ) ।

15. *ମୀରା ମାସେ (ଡ.) ବନାମ ଏସ୍. ଆର୍. ମେହରୋତ୍ରା (ଡ.) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1998 ଏସସି 1153 ମାମଲାରେ, ଏହି କୋର୍ଟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ, ଅର୍ଥାତ୍ ରାଧାକ୍ରିଷ୍ଣନ ଆୟୋଗଙ୍କ ରିପୋର୍ଟକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଚୟନରେ "ଯୋଗ୍ୟତାର ମାନଦଣ୍ଡ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ ଅବହେଳା" ଥିବା ଦର୍ଶାଇ ଗୁରୁତର ଚିନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଶାସନ 1964 (1967) ର କେତେକ ସମସ୍ୟା ଉପରେ କମିଟିର ଅନ୍ୟ ଏକ ରିପୋର୍ଟରୁ ମଧ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଛନ୍ତି, ଯେପରିକି:

"ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷାଦାନ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରକାର ।ଦକ୍ଷ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବିନା ଶିକ୍ଷାଦାନର ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ.......... ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ଭଲ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅଭାବ........... ତେଣୁ ସଠିକ ପ୍ରକାରର ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଯୋଗାଣ ଦେଶର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଗତିରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

"ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଜ୍ଞାନର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇବା ଭଳି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ଆଶା ଏବଂ ଆକାଂକ୍ଷା ଏହି ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ, ତେଣୁ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଏହାର ପରିଚୟ ହେବା ଉଚିତ । ଯଦି ଏପରି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଆଇନ ଏବଂ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷୟ ହୁଏ, ତେବେ ଏହା କେବଳ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ପ୍ରଦୂଷିତ କରେ ନାହିଁ, ଏହାର ମାନକୁ ଖରାପ କରେ, ବରଂ ନିଜ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଭୁଲ ମାର୍ଗକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରେ । ଯଦି ଏପରି ହୁଏ, ତେବେ ଏଭଳି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଉତ୍ତମ ନାଗରିକ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବେ? ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଏହି ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ଆଶା । ସେମାନେ ନୈତିକତା, ନୀତି ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳାର ମୂଳଦୁଆ ପକାନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଦି କୌଣସି କ୍ଷୟ କିମ୍ବା ଅବତନ ହୁଏ, ତେବେ ସମସ୍ତ ଆଶା ଏବଂ ଆକାଂକ୍ଷା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

16. *ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରଜନୀ ବାଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2000 ଏସସି 634 ମାମଲାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି:

"ଏହା ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶ ଯେ ଯେଉଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ସମାଜର ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ଭର କରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବ ।ଏହି ନୀତି ଅନୁସାରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ପରିଚାଳନାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ/ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିୟମ ଓ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି ।ଅନୁଷ୍ଠାନର ସୁଚାରୁ ରୂପେ ପରିଚାଳନା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ପାଣ୍ଠିର ଅଭାବ ହେତୁ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ଯେପରି କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ନହୁଏ ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।କୌଣସି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ଉଚ୍ଚମାନର ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

17. ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ସାମଗ୍ରିକ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ହିଁ ଏକ ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହା ତାଲିମ ଏବଂ ଜ୍ଞାନ, ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବା ଏବଂ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ମନ ଏବଂ ଚରିତ୍ର ବିକାଶର ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।ତେଣୁ, ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାଗତ ମାନକ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଗତ ଶୃଙ୍ଖଳା ସହିତ ଶିକ୍ଷାଗତ କଠୋରତା ବଜାୟ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଗଣତନ୍ତ୍ର ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚମାନର ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଏବଂ ବୃତ୍ତିଗତ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ ।ପାଣ୍ଠିର ଅଭାବ ରାଜ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ଗୁଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ନକରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି କାରଣରୁ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅନୁଷ୍ଠାନର ସୁଚାରୁ ରୂପେ ପରିଚାଳନା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ଅଭାବରୁ ଶିକ୍ଷାର ମାନ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ମାନର ଶିକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମ ସମ୍ବିଧାନରେ ସଂଶୋଧନ କରି ଧାରା 21-A ଯୋଡାଯାଇଛି । ତେବେ, ଶିକ୍ଷାର ଗୁଣବତ୍ତା ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ, କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଉତ୍କର୍ଷତା । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି,

ଶିକ୍ଷା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଗୁଣବତ୍ତା ସହ ସାଲିସ୍ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ଉତ୍କର୍ଷତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଚୟନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବା ସମୟରେ, ଏହା ଶିକ୍ଷାର ମାନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ, ଏହା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଏହି କାରଣରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ନାମଲେଖା ନିୟମାବଳୀକୁ କଡାକଡି ଭାବେ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଶିକ୍ଷାର ଉତ୍କର୍ଷତା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଗତ ଅଧିବେଶନ ମଧ୍ୟରେ ନାମଲେଖା ଅନୁମତି ନାହିଁ ।

ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବିନା ନିଯୁକ୍ତି/ନିୟୋଜନ

18. ଏକ ସମୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମତ ଥିଲା ଯେ ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ନାମ ଡକାଇବା ଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରିୟାପ୍ରୀତି ତୋଷଣ ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତିର ବିପଦକୁ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ରୋକାଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ, ପରେ, ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ16ରେ ଆବଶ୍ୟକତା ସହିତ ସୁସଂଗତ କିଛି ଉପଯୁକ୍ତ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଆବେଦନପତ୍ର ଆହ୍ୱାନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଢଙ୍ଗରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏପରିକି ଯଦି ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ପାଖରୁ ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ, ଯାହା ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାରଣ ଥିବା ଖବରକାଗଜରେ ଖାଲି ଥିବା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇ କିମ୍ବା ରେଡିଓ ଏବଂ ଟେଲିଭିଜନରେ ଘୋଷଣା କରି କେବଳ ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ନାମ ଡାକିବା ସମ୍ବିଧାନର ଉକ୍ତ ଧାରାର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରେ ନାହିଁ । (*ଦିଲ୍ଲୀ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ବିକାଶ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 1992 ଏସସି 789; *ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପିୟାରା ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1992 ଏସସି 2130; *ଏକ୍ସାଇଜ୍ ସୁପରିଣ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟ ମଲ୍କାପାଟନମ୍, କ୍ରିଷ୍ଣା ଜିଲ୍ଲା, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ବନାମ କେ. ବି. ଏନ୍. ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (1996) 6 ଏସସିସି 216; *ଅରୁଣ ତିୱାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଜିଲ୍ଲା ମାନସାଭି ଶିକ୍ଷକ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 1998 ଏସସି 331; *ବିନୋଦ କୁମାର ଗୁପ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ଆଶ୍ରୟ ମହତୋ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 2103; *ନ୍ୟାସନାଲ ଫର୍ଟିଲାଇଜର୍ସ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସୋମବୀର ସିଂହ,* ଏଆଇଆର 2006 ଏସସି 2319;

ଟେଲିକମ୍ ଜିଲ୍ଲା ମ୍ୟାନେଜର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କେଶବ ଦେବ, (2008) 8 ଏସସିସି 402; *ବିହାର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଉପେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2009) 5 ଏସସିସି 65; ଏବଂ *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମହମ୍ମଦ ଇବ୍ରାହିମ* (2009) 15 ଏସସିସି 214 ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ)।

19. ତେଣୁ, ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କଠାରୁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ ନକରି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅସ୍ଥାୟୀ କିମ୍ବା କାମଚଳା ଭିତ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି କେବଳ ନିୟୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ନାମ ଆଣି କିମ୍ବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋର୍ଡରେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ରଖିବା ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି କରାଯାଏ ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 ର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବ ନାହିଁ । ଏପରି ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 ର ଆଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ କାରଣ ଏହା ଏହି ପଦବୀ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଚାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦରମା ସମେତ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଏକ ବୈଧ ଏବଂ ଆଇନଗତ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଉକ୍ତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 ରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସମାନତା ଖଣ୍ଡ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଯୁକ୍ତି ଏକ ଖୋଲା ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ ଯାହା ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଖରାପ ଆଦେଶ:

20. ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଆଦେଶ ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଖରାପ ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପବିତ୍ର ହୁଏ ନାହିଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ/ବିକାଶ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଧି ସମ୍ମତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବିଧି ସମ୍ମତ ନଥିଲା, କାରଣ ଅବୈଧତା ଆଦେଶ ମୂଳକୁ ଆଘାତ କରେ । ଏପରି ଆଦେଶକୁ ବୈଧ କରିବା କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କ୍ଷମତା ବାହାରେ ରହିବ ।ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଇନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ବିଦ୍ରୁପାତ୍ମକ ହେବ, ଯାହାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ସେ ସୁବିଧା ପାଇଛନ୍ତି । ଯଦି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଖରାପ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଏହା ଫଳରେ ହେବାକୁ ଥିବା ସମସ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅସ୍ତିତ୍ୱହୀନ ଯୋଗୁଁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏକ ଆଇନ ଅଧିକାର କେବଳ ଏବଂ କେବଳ

ସେତେବେଳେ ରହିଥାଏ ଯେତେବେଳେ ଏହାର ଏକ ବିଧି ସମ୍ମତ ଉତ୍ପତ୍ତି ଥାଏ । (*ଉପେନ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋଗୋଇ ବନାମ ଆସାମ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 1998 ଏସସିଇ 1289; *ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରସାଦ ତମୋଲି (ମୃତ)-ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାମ ନରୱଦେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର (ମୃତ)-ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ.,* ଏଆଇଆର 2005 ଏସସି 1964; ଏବଂ *ରିତେଶ ତିୱାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍. 2010 ଏସସି 3823 ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ) ।

ପଦବୀ ଉପରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଧିକାରର ଭୁଲରେ ପଦବୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଧାରଣ କରି ଅଧିକାର ତିଆରି କରିବା ସେବା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ପଦବୀରେ ଭୁଲ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିବା ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ । (*ଡକ୍ଟର ଏମ୍. ଏସ୍. ପାଟିଲ୍ ବନାମ ଗୁଲବର୍ଗା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସ୍. ସି. 3783 ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ) ।

<u>ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବ:</u>

21. ଡ. ପ୍ରୀତ ସିଂହ ବନାମ ଏସ. କେ. ମଙ୍ଗଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, 1993 ଏସୟୁପିପି (1) ଏସସିସି 714 ମାମଲାରେ, ଏହି କୋର୍ଟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାମଲା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ବୈଧାନିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ନଥିଲା ଏବଂ ସେ ଏହି ପଦବୀରେ ରହିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଥିଲେ:

"... ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଦେଶର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ପ୍ରଥମ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ମାଷ୍ଟର ଡିଗ୍ରୀ ସହିତ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଭଲ ଏକାଡେମିକ୍ ରେକର୍ଡ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ, ପ୍ରଶାସନ ବ୍ୟତୀତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଉତ୍କର୍ଷତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାର ମାନକ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚୟନ ଆବଶ୍ୟକ....... ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ କଳା ସ୍ନାତକ ପରୀକ୍ଷାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ମାର୍କ ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରିନଥିଲେ ଯେତେବେଳେ କି ପ୍ରଥମ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ (55 ପ୍ରତିଶତ) ର ଯୋଗ୍ୟତା ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ।ଅପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଉପସଂହାରଟି ହେଉଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା କି ନିଯୁକ୍ତି ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

22. *ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ବନାମ ୟୁ. ପି. ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ସେବା ଆୟୋଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2008 ଏସସି 1817 ମାମଲାରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଯେ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ଏବଂ ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଏପରି ଅନିୟମିତତା /ବେଆଇନ/ କୁ ଠିକ/କ୍ଷମା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ । ୟୁ. ପି. ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ସେବା ଆୟୋଗ ନିୟମ, 1983 ଏବଂ ୟୁ. ପି. ଉଚ୍ଚ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1921 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ନିୟମ/ବିଜ୍ଞାପନ ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବକୁ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଠିକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହିପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି କରିବା ଅର୍ଥ ବେଆଇନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ଏବଂ ଅନିୟମିତତା ନୁହେଁ, ତେଣୁ ତାହାକୁ ଠିକ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଦାଲତକୁ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ତାଙ୍କର ଏପରି କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ ଯାହା ଅଦାଲତ ମାଧ୍ୟମରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ପୁନଃ ଏହି ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

"ଯଦି କୌଣସି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ସନ୍ତୋଷଜନକ ନହୁଏ, ତେବେ ସାଧାରଣତ ଏହାକୁ କ୍ଷମା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏଭଳି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ନିଯୁକ୍ତି ବିଧାନ /ବୈଧାନିକ ନିୟମର ବିରୋଧୀ, ତାହା ଆଇନତଃ ଅସିଦ୍ଧ ହେବ । ଏକ ଅବୈଧତାକୁ ନିୟମିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ବିଶେଷ କରି, ଯେତେବେଳେ ବିଧାନ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦରେ ଏହା କୁହେ । କେବଳ ଏକ ଅନିୟମିତତା ହୋଇପାରେ । (*ସଚିବ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଉମାଦେବୀ* (3), (2006) 4 ଏସସିସି 1;, *ନ୍ୟାସନାଲ ଫର୍ଟିଲାଇଜର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ସୋମବୀର ସିଂ,* (2006) 5 ଏସସିସି 493; *ଏବଂ ପୋଷ୍ଟ ମାଷ୍ଟର ଜେନେରାଲ, କୋଲକାତା ବନାମ ଟୁଟୁ ଦାସ (ଦତ୍ତ),* (2007) 5 ଏସ. ସି. ସି. 317 ମାମଲା ଦେଖନ୍ତୁ)"।

<u>ରିହାତି:</u>

23. *ଡ. ଜେ. ପି. କୁଲଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କୁଳପତି, ଆହ୍ଲାବାଦ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1980 ଏସସି 2141 ମାମଲାରେ, ଯୋଗ୍ୟତାର ରିହାତି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହି ଅଦାଲତରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ କୁହାଯାଇଥିଲା:

"...........ଆମେ ଦୁଃଖର ସହିତ କିନ୍ତୁ ସମ୍ମାନର ସହ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସହିତ ସହମତ ନୁହଁ ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଭାବନାକୁ ବଜାୟ ରଖିଛୁ ।ମଧ୍ୟରେଖା ଆମକୁ 54 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଯାଏ ଏବଂ ଯଦିଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଏବଂ ଗାଣିତିକ ହେବା ଅପ୍ରୀତିକର, ତଥାପି ଆମକୁ ଏହା ମାନିବାକୁ ହେବ ଯେ ଯେଉଁମାନେ 54 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ମାର୍କ ହାସଲ କରିନାହାଁନ୍ତି ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ହାସଲ କରିଥିବା ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଅଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ କହିଛୁ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ବିଷୟରେ, ରିହାତି ଦେବାର କ୍ଷମତା ବିଦ୍ୟମାନ ନାହିଁ । ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ, 3 ଜଣ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅଧ୍ୟାଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି ଏବଂ ତେଣୁ ଏହା ବେଆଇନ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

24. *ରେଖା ଚତୁର୍ବେଦୀ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 1993 ଏସୟୁପିପି (3) ଏସସିସି 168 ମାମଲାରେ, ଏହି କୋର୍ଟ ପୁଣି ଥରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ କୋହଳ କରିବାର କ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ କାରଣ ସେଥିରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କୋହଳ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ କେତେ ପରିମାଣରେ ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏପରି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ସେଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିଥିଲେ:

"A. ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଉଚିତ ଯେ ଏହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଯୋଗ୍ୟତା ଏହାର ଅଧ୍ୟାଦେଶ/ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତାଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

B. ଚୟନ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାର ଶେଷ ତାରିଖ କିମ୍ବା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞାପନ/ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

C. ଯେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହାର ଚୟନ କମିଟି ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ କୋହଳ କରନ୍ତି, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବିଜ୍ଞାପନ/ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଉଭୟ ଯୋଗ୍ୟତା କୋହଳ କରାଯିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କୋହଳ କରାଯିବ, ଏହି ରିହାତି ବେଆଇନ ହେବ ।

D. ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ/ଚୟନ କମିଟି ଏହାର ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ରିହାତି ଦେବାର କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରିହାତି ଦିଆଯାଇଛି ।

E. ଚୟନ କମିଟିର ବୈଠକର ବିବରଣୀ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଯଦି ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ଶେଷରେ ସମାଧାନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପତ୍ତି କରାଯାଏ, ତେବେ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିଆଯାଇପାରେ ଯଦି ବିବରଣୀ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବାର ବାହାନା କରାଯାଏ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

25. *ପି. କେ. ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଆୟର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1984 ଏସସି 541 ମାମଲାରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ସମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବାବେଳେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଥରେ ଏହା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ହ୍ରାସ କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ, ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ କରିବାର ସମଗ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନିୟମର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଥିଲା । କୋହଳ କରିବାର କ୍ଷମତା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

26. *ସଚିବ, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗ ବନାମ ବି. ସ୍ୱପ୍ନା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2005) 4 ଏସସିସି 154 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ:

"ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗ ଯାହା ଉପରେ ଏହି କୋର୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି ତାହା ହେଉଛି ନିୟମରେ କୋହଳ କରିବାର ସୁଯୋଗ...........ଥରେ ଏହା ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଚୟନ କମିଟିର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ହ୍ରାସ କରିବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ, ଯେତେଦୂର ଚୟନ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ସମସ୍ତ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ।

27. *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂଗଠନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସଜଳ କୁମାର ରାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2006) 8 ଏସସିସି 671 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି:

" ନିଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ବୟସ ସୀମାକୁ କୋହଳ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ନିୟମାବଳୀର ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା, ଏହା ସାଧାରଣ କଥା, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପାଳନ

କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ସେମାନେ ନିୟମ ଦ୍ଵାରା ଆବଦ୍ଧ ଥିଲେ ।ନିୟମରେ ଏବଂ ଏହାର ଚର୍ତୁପାର୍ଶ୍ଵରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବୟସ ରିହାତି ପାଇଁ ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୃତ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ।

(ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଇଛି)

28. *ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାନୁ ଲୋଧ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 2775 ମାମଲାରେ ଏହି କୋର୍ଟ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ:

"ଏପରିକି ନିୟମାବଳୀ ଅଧୀନରେ ରିହାତି ଦେବାର କ୍ଷମତା ଅଛି ବୋଲି ଧରିନେଲେ ମଧ୍ୟ, ରିହାତିର କ୍ଷମତା ଏପରି ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ନିୟମାବଳୀକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକୃତ କରିବ ।କୋହଳ କରିବାର କ୍ଷମତା ସୀମିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ବିବିଧ ଭାବରେ "ରୁଦ୍ଧଦ୍ୱାର ଖୋଲିବା" ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ନିୟମାବଳୀକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାପକ ଅନୁମୋଦନ, ଏବଂ ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟା କରାଯାଉଥିଲା, ଅଧିନିୟମର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 (2) ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏକ ନୀତିଗତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାବରେ ସମୀକ୍ଷା ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ।

29. *ଡଃ ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପଣ୍ଡା ବନାମ କୁଳପତି, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2001) 8 ଏସସିସି 532 ମାମଲାରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି, ୟୁଜିସି ରିହାତି ଦେବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡିଗ୍ରୀରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ 55 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ।

ଯୋଗ୍ୟତାର ରିହାତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି:

"...... ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାନକ ଏବଂ ଶ୍ରେଣୀର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକତା ଉଦହରଣସ୍ୱରୂପ "ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟ" ପାଇଁ 55 ପ୍ରତିଶତ ଯେଉଁଥିରେ ପଦବୀ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇଛି, ତାହାକୁ ଅନାବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ସ୍ତରରେ 55 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସର୍ତ୍ତକୁ କୋହଳ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗର ଅନୁରୋଧକୁ ୟୁଜିସି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ............ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବି ଉପରେ ଶେଷ ଶବ୍ଦ ହେବ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଉ କୌଣସି ବିବାଦ ଉଠାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।....."

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଯଥାର୍ଥରେ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି କାରଣ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 55 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କର ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ ।

30. ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ସକ୍ଷମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, କୌଣସି ରିହାତି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।ଯଦିଓ ଏପରି ଏକ କ୍ଷମତା ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଏହାକୁ ମନମୁଖୀ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଧରମ ପାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2009) 4 ଏସ. ସି. ସି. 170 ମାମଲା)।

31. ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଏକ ନିହିତ, ଆନୁସଙ୍ଗିକ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଶକ୍ତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରି ଏପରି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରିକି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରିବା କିମ୍ବା ଏହାର ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ଦୂର କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରତିରୋଧକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ସହିତ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସତର୍କତା ସହିତ ଏକ ନିହିତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ସହାୟକ କ୍ଷମତା ବିଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଣଦେଖା କରି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି କ୍ଷମତା କେବଳ ଏପରି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କ୍ଷମତା ଭ୍ରମାତ୍ମକ ହେବ ନାହିଁ, ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ବ୍ୟବସ୍ଥାକିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିରୋଧୀ ହେବ । (ଦ୍ୱାରା: *ମାତାଜୋଗ ଡୋବେ ବନାମ ଏଚ୍. ଏସ୍. ଭାରି,* ଏଆଇଆର୍ 1956 ଏସସି 44; ଏବଂ *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ବିଶ୍ୱଭାରତୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସମବାୟ ସମିତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2003) 2 ଏସସିସି 412 ମାମଲା) ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏହି ଉପାୟରେ ରିହାତି ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ ଚୟନ ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି, ଯାହା ଆଦୌ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଖେଳ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଖେଳର ନିୟମ ବଦଳାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । (*କେ. ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2008 ଏସସି 1470; *ଏବଂ ରମେଶ କୁମାର ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ହାଇକୋର୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3714 ମାମଲା ଦ୍ୱାରା)।

ବିଳମ୍ବ/ଅବହେଳା

32. ପ୍ରଥମ ଆବେଦନରେ, ଉତ୍ତରଦାତା 11.11.2005 ରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏପରି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ ନକରି 6.10.1989 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ତା1.1.1986 ରିଖ ଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦାବି କରିଥିଲେ । ସୀମାବନ୍ଧନ ଅଧିନିୟମ, 1963ର ଧାରା 3, ନ୍ୟାୟାଳୟ ତରଫରୁ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ପରେ କରାଯାଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା କିମ୍ବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିଥାଏ, ଯଦିଓ ଏହି ସୀମାବନ୍ଧନ ଏକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଭାବରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ସୀମାବନ୍ଧନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇବାକୁ କୌଣସି ଆବେଦନ ନାହିଁ, ଏପରିକି ଆବେଦନ ପର୍ଯ୍ୟାୟର କାରଣ ମଧ୍ୟ କେତେକ ମାମଲାରେ ଏହା ମୂଳ ବିଷୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇପାରେ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେବକ ସାହୁ ବନାମ ରାମ ରୂପ ସାହୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 1944 ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ 24; *ଏବଂ କମଲେଶ ବାବୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଲାଜପତ ରାୟ ଶର୍ମା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2008) 12 ଏସସିସି 577 ମାମଲା)।

33. କହିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ ସୀମାବନ୍ଧନ ଅଧିନିୟମ 1963 ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ । ତଥାପି, ସୀମାବନ୍ଧନର ମତବାଦ ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇଥିବାରୁ, ସେଥିରେ ନିହିତ ନୀତିଗୁଡିକ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ଆଧାରରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଥିବା ଏକ ମାମଲାରେ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବେତନ ହାର ପାଇବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ର କାରଣକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇପାରେ । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ଆଧାରରେ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଦାଲତ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଧି ପାଇଁ ପ୍ରତିକାର ଦେବାକୁ ମନା କରିପାରନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଉତ୍ତରଦାତା 11.11.2005 ରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି 1.1.1986 ମସିହାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦାବି କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ କିଛି ଅସ୍ପଷ୍ଟ କାରଣ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 1.6.1984ମସିହା ଠାରୁ ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ, ଯଦିଓ 6.10.1989 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ 1.1.1986 ଠାରୁ ଲାଗୁ କରିଥାଏ ।

34. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଯଦି ସମାନ ମାମଲାରେ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପରେ ଅଦାଲତ ନିକଟକୁ ଯାଆନ୍ତି, ତେବେ ବିଳମ୍ବକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଏକ ଆବେଦନକୁ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ କାରଣ ଏହା ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଜଣେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀ ଗଭୀର ନିଦ୍ରାରୁ ଉଠି ପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ

ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିବା ମାମଲାରେ ରାୟରୁ ପ୍ରେରଣା ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ମେସର୍ସ ରୂପ ଡାଇମଣ୍ଡସ୍ ଆଣ୍ଡ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 1989 ଏସସି 674; *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଏସ୍. ଏମ୍. କୋଟ୍ରାୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (1996) 6 ଏସସିସି 267; *ଏବଂ ଜଗଦୀଶ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2366 ମାମଲା)।

<u>ପ୍ରତିକାର ଦାବି କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ-ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ:</u>

35. ବିଚାରରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଏବଂ ବିବରଣୀର ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିବାଦକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିବାରେ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅବଗତ କରାଇବାରେ ଅଦାଲତଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷମାନେ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ । ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ "ଏକ ନିୟମ ଭାବରେ ଆବେଦନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ନଥିବା ପ୍ରତିକାରକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, କୌଣସି ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ବାହାରେ ଥିବା ଆଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।ଦ୍ୱନ୍ଦ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିବା ଏବଂ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କେଉଁଠାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ ଦ୍ୱନ୍ଦ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ହେଉଛି ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗ । (ଦ୍ୱାରା: *ଶ୍ରୀ ମହନ୍ତ ଗୋବିନ୍ଦ ରାଓ ବନାମ ସୀତା ରାମ ଜି କେଶୋ,* (1898) 25 ଇଣ୍ଡ. ଆପ୍. 195; *ମେସର୍ସ ଟ୍ରୋଜାନ୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ବନାମ ଆରଏମ୍. ଏନ. ଏନ୍. ନାଗପ୍ପା ଚେଟ୍ଟିୟାର,* ଏଆଇଆର୍ 1953 ଏସସି 235; ଈଶ୍ୱର ଦତ୍ତ ବନାମ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କଲେକ୍ଟର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 3165; *ଏବଂ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ କନ୍ଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ,* (2010) 4 ଏସସିସି ମାମଲା

<u>ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14:</u>

36. ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଅବୈଧତାକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ନକାରାତ୍ମକ ସମାନତାର ପରିକଳ୍ପନା କରେ ନାହିଁ ।ତେଣୁ, ଯଦି ସମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅଜାଣତରେ କିମ୍ବା ଭୁଲବଶତଃ କିଛି ସୁବିଧା ଆଦେଶ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଆଦେଶ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମାନ ସହାୟତା ପାଇବା ପାଇଁ

କୌଣସି ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଆଦେଶ କରେ ନାହିଁ । (*ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ଆନର୍ ବନାମ ଜଗଜିତ୍ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 1995 ଏସସି 705; *ଯୋଗେଶ କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଏନସିଟିର ଦିଲ୍ଲୀ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 2003 ଏସସି 1241; *ମେସର୍ସ ଆନନ୍ଦ ବଟନ୍ସ ଲିମିଟେଡ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2005 ଏସସି 565; *କେ. କେ. ଭଲ୍ଲା ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 898; *ମହାରାଜ କ୍ରିଷନ ଭଟ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (2008) 9 ଏସସିସି 24; *ଉପେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ସିଂହ (ଉପୋରୋକ୍ତ); ଏବଂ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 2010 ଏସସି 3455 ମାମଲା)।

ଏହି ନୀତି ନ୍ୟାୟିକ ଘୋଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଥରେ ଅଦାଲତ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଏକ ଭୁଲ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ଭୁଲଟିକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସଂଶୋଧନ କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଗମ୍ଭୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଏକ ସମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗର ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, *ହୋଟେଲ ବାଲାଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1993 ଏସସି 1048 ମାମଲାକୁ ନିମ୍ନମତେ ବିଚାର କରାଯାଇଛି:

"...... କୌଣସି ତ୍ରୁଟିକୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ କରିବା ବୀରତ୍ୱ ନୁହେଁ ।ଏହାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ନ୍ୟାୟିକ ବିବେକର ବାଧ୍ୟତା । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବ୍ରୋନ୍ସନଙ୍କ ପିୟର୍ସ ବନାମ ଡେଲାମେଟର୍ (ପୃଷ୍ଠା 18 ରେ ଏ. ଏମ୍. ୱାଇ.) ମାମଲାରେ ଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ପ୍ରେରଣାଦାୟୀ ଶବ୍ଦରୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଏବଂ ଶକ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ କରୁ । 'ଜଣେ ବିଚାରପତି ନିଜର ଭୁଲକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ସର୍ବଦା ଶିଖିବା ପାଇଁ ସେ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖିବା ଉଚିତ: କେବଳ ମତର ଗର୍ବକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ଏବଂ ଯାହା ହେଉନାକାହିଁକି ସତ୍ୟର ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ମହାନ ଏବଂ ସଙ୍କୋଚ ହେବା ଉଚିତ :ଏବଂ ନିଜର ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହସୀ ହେବା ଉଚିତ"।

(ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖନ୍ତୁ: *ସଞ୍ଜୀବ ଦତ୍ତ, ଉପ ସଚିବ, ସୂଚନା ଏବଂ ପ୍ରସାରଣ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ,* (1995) 3 ଏସସିସି 619; *ନିର୍ମଳ ଜିତ କୌର ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* (2004) 7 ଏସସିସି 558; *ଏବଂ ମୟୁରାମ ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମ ଶ୍ରୀନିବାସନ୍ ବନାମ ସିବିଆଇ,* ଏଆଇଆର୍ 2006 ଏସସି 2449 ମାମଲା) ।

37. ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ସହବନ୍ଧନ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅଭିପ୍ରାୟକୁ ନେଇ ଆମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସଚେତନ । ଏହା ରାଜ୍ୟର ଶିକ୍ଷା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଯିଏ ଏକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଖୋଲିବା କିମ୍ବା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ପରିଚାଳନା କମିଟିକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଡିଗ୍ରୀ ଏବଂ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସେହି କଲେଜର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ତେଣୁ, ଅଣ-ସରକାରୀ ଏବଂ ଅଣ-ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଘରୋଇ କଲେଜଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ସହବନ୍ଧନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, ଯେଉଁଥିରେ ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହାର ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଏହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ମାମଲା ପରି ଜଣାପଡ଼େ ଯାହା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତା:

38. ଆଇନ ର ନିୟମ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବାଧା ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅବୈଧ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବିବେଚନା କରିଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହାର ମାଧ୍ୟମଗୁଡିକ କେବଳ ଉଚିତ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ବାହ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ବରଂ କୌଣସି ଅନୁରାଗ କିମ୍ବା ଦ୍ୱେଷ ବିନା ହେବା ଉଚିତ । ଏହା ଭେଦଭାବର ସୂଚକ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ପକ୍ଷପାତିତା, ଅନୁଗ୍ରହ ଏବଂ ପରିବାରବାଦର ଧାରଣା ଦେବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ନିରପେକ୍ଷତା ହେଉଛି ଏକ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆବଶ୍ୟକତା ଯାହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରେ ବିଧାନ ଏକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବ୍ୟାପକ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଯଦି କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ମୌଳିକ ନିରପେକ୍ଷତା କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୈତିକତାକୁ ଆଘାତ ଦିଏ କିମ୍ବା ବିବେକକୁ ଆଘାତ ଦିଏ, ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ଦୂଷିତ ହୋଇଥାଏ ।ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଖରାପ ରହିଥାଏ । (*ହାଜି ଟି. ଏମ୍. ହସନ୍ ରାଓଥର ବନାମ କେରଳ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ କର୍ପୋରେସନ୍,* ଏଆଇଆର୍ 1988 ଏସସି 157; *ଡ. ରଶ ଲାଲ ଯାଦବ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* (1994) 5 ଏସସିସି 267; *ଏବଂ ଟାଟା ସେଲୁଲାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* (1994) 6 ଏସସିସି 651 ମାମଲା ଦ୍ୱାରା) ।

39. *ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ନାଲ୍ଲା ରାଜା ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1967 ଏସସି 1458, ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ନିମ୍ନମତେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି:

"ସରକାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀତା ବୈଧାନିକ ଭେଦଭାବ ଅପେକ୍ଷା ସମାନତାର ମତବାଦକୁ ଅଧିକ ବିକୃତ କରେ । ବୈଧାନିକ ଭେଦଭାବ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଜଣେ ଜାଣେ ଯେ ସେ କେଉଁଠାରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସରକାରୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତାର କୁହୁକ ବାଡିକୁ ସମସ୍ତ ଦିଗରେ ନିର୍ବିଚାର ଭାବରେ ଛାଡ଼ କରାଯାଇପାରିବ ।

40. ସେହିପରି, *ଏସ୍. ଜି. ଜୟସିଂଘାନୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1967 ଏସସି 1427 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ନିମ୍ନମତେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ:

"...... ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ କ୍ଷମତାର ଅନୁପସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଆଇନ ର ନିୟମର ପ୍ରଥମ ସାର, ଯାହା ଉପରେ ଆମର ସମଗ୍ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଧାରିତ......... ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଆଇନ ର ନିୟମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଜ୍ଞାତନୀତି ଏବଂ ନିୟମର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପୂର୍ବାନୁମାନଯୋଗ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ନାଗରିକ ଜାଣିବା ଉଚିତ ଯେ ସେ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି, ଯଦି କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିନା କିମ୍ବା କୌଣସି ନିୟମ ବିନା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଏବଂ ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆଇନର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୋଧୀ ।

(ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖନ୍ତୁ: *ବମ୍ବେ ପୋଲିସ ଆୟୁକ୍ତ ବନାମ ଗୋରଧନଦାସ ଭଞ୍ଜି,* ଏଆଇଆର 1952 ଏସସି 16 ମାମଲା) ।

41. ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ଅଭିଜ୍ଞତାର ବିଷୟ ଯେ ରାଜ୍ୟ/ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଆଦେଶ/ଚିଠି/ପରିପତ୍ରଗୁଡିକ ଉପରେ ଭରସାରଖି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଅଦାଲତରେ ଦାଖଲ କରାଯାଏ । ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଆଇନର ଅନୁପାଳନ କରୁ ନଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏପରି କେତେକ ଆଦେଶ/ପରିପତ୍ର ଥାଇପାରେ, ଯାହା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥାଏ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିର ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, *ରାମ ଗଣେଶ ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 1446 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ

14 ଏବଂ 16 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଏକ ବେଆଇନ ଆଦେଶର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇ ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ନିର୍ଭରଶୀଳତା ନ ରଖି ଏହାକୁ ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ:

"ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅବେଦନରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା କାରଣ ଏହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସି ନଥିଲା । ପ୍ରତିଆରୋପ ସତ୍ୟପାଠ ସହିତ ଏହାକୁ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି....... ଏହି ଆଦେଶ ମଧ୍ୟ ରଦ୍ଦ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ କାରଣ ଏହା ବୈଧାନିକ ନିୟମ ସହିତ ସୁସଂଗତ ନୁହେଁ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ........."

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

42. ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀତାର କୁପ୍ରଭାବରେ ପୀଡ଼ିତ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଟେ । ତେଣୁ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

<u>ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିର ଅଜ୍ଞତା -ସିଦ୍ଧାନ୍ତ:</u>

43. "ଇନକୁରିଆ "ର ଆକ୍ଷରିକ ଅର୍ଥ ହେଉଛି" ଅସାବଧାନତା"। ଅଭ୍ୟାସରେ 'ପର୍ ଇନକ୍ୟୁରିୟମ୍ "ର ଅର୍ଥ' ପୂର୍ବ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଅଣଦେଖାକରି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିବା । ନ୍ୟାୟଳୟଗୁଡିକ ପୂର୍ବରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବା ନିୟମକୁ କୋହଳ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ନୀତିକୁ ବିକଶିତ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ "ବିଧାନରେ ଉଦ୍ଧୃତିଯୋଗ୍ୟ" କୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଅଣଦେଖା କରାଯାଏ ଯଦି ଏହା ଏକ ନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଜ୍ଞତାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୁଏ ।

ମାମଲେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମକନହାଇୟା ଲାଲ୍ (ମୃତ), ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1975 ଏସସି 907, ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି:

" ....ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅସାବଧାନତା କିମ୍ବା ତଦାରଖ ଦ୍ୱାରା ଏକ ରାୟ ଏକ ସରଳ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାରେ ବିଫଳ ହୁଏ ଯାହା ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଫଳାଫଳକୁ ବିରୋଧ କରେ, ଏହାର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପୂର୍ବଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ପ୍ରଭାବ ନଥାଇପାରେ । ଏହା ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ମାମଲା ହେବା ଉଚିତ, ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

44. *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଦାମୋଦର ନାୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏଆଇଆର୍ 1997 ଏସସି 2071 ମାମଲାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଯଦି ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା, ଅର୍ଥାତ୍ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଏ, ତେବେ ସେ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ସୁବିଧା ଦାବି କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ ।ସେଥିରେ ଉତ୍ତରଦାତା-ଶିକ୍ଷକ 53.9% ମାର୍କ ହାସଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ 54 ପ୍ରତିଶତ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।ଏହି ଅଦାଲତ କହିଛନ୍ତି ଯେ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଆବଶ୍ୟକ 54% ଅଙ୍କରୁ 53.9% ଅଙ୍କ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାଖାପାଖି ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହିପରି ନିଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା । ଅଦାଲତ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେ 1978 ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ 10.7.1987 ରେ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିଲେ, ଏବଂ ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ:

"ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ଯେହେତୁ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ତାରିଖରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା ଏବଂ କେବଳ 10.7.1987 ରେ ଏହାକୁ ହାସଲ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ସେ 1.8.1987 ମସିହାଠାରୁ ଆଗକୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ।

45. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏସଏଲପି (ସି) ସଂଖ୍ୟା 14206- 14209, *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ କାଳିଦାସ ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ମାମଲାକୁ* ଏହି ଅଦାଲତ 11.3.2002 ରେ ଶୁଣିବା ସମୟରେ ନିମ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି:

"ଶୁଣିଲୁ ।

ଯୋଗ୍ୟତାରେ ଅଭାବ ଭିତ୍ତିକ ତଥାକଥିତ ବିବାଦ, ପୂର୍ବରୁ ସରକାରଙ୍କ 06.11.1990ତାରିଖର ପରିପତ୍ରରେ ବହୁତ ପୂର୍ବରୁ ଥିବାରୁ, ଆମର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ ଆମେ କୌଣସି ଦୁର୍ବଳତା ଦେଖୁନାହୁଁ ।ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ 28.8.2002 ମସିହାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1529-1532/2002 କୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

46. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାରୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଚିତ୍ରଗୁଡିକ ବାହାରକୁ ଆସିଛି:

(i) ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା/ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି କରିବା ସମୟରେ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିୟମ, 1974 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନାହିଁ । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ କଲେଜର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋର୍ଡରେ କିଛି ଟିପ୍ପଣୀ ରଖି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଚୟନ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ସାକ୍ଷାତକାର ପରୀକ୍ଷାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇନଥିଲେ । ଥରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଆଦେଶ ଖରାପ ହୋଇଗଲେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହାକୁ ପବିତ୍ର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(ii) ଉତ୍ତରଦାତା/ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଭଲ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ରହିଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଉକ୍ତ ପ୍ରତିଶତ ହାସଲ କରିନଥିଲେ ।

(iii) ସେମାନଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ ମଞ୍ଜୁରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅର୍ଥାତ୍ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତିର 1 ବର୍ଷ ପରେ ।

(iv) ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କେବଳ ନିୟମ/ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆବଶ୍ୟକ ସର୍ବନିମ୍ନ ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କଲେ ହିଁ କୌଣସି ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି । ତେଣୁ, ନିଯୁକ୍ତି ବିଷୟରେ ସନ୍ଦୀହାନ ହୋଇ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ମଧ୍ୟ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିପାରିନଥିଲେ ।

(v) ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ତଥାକଥିତ ରିହାତି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ କଲେଜ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏକ ନିୟମିତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ଦୀର୍ଘ ଅବଧିର ଅବସାନ ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ଏକ ଦଶନ୍ଧି ପରେ ।

(vi) ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼େ ଏବଂ ଥରେ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟମ 1974 ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲେ, ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ରିହାତି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, କ୍ଷମା ଆଦେଶ ଇତ୍ୟାଦି ବାତିଲ ହୋଇଯିବ ।

(vii) କେବଳ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯଦିଓ ନିୟମ 1974 ର ନିୟମ 2 (i) ରେ 'ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ' ର ଅର୍ଥ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ବ୍ରହ୍ମପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଟେ ।

(viii) ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି ହେବା ପରେ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରି ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା, ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏହା ସମାନ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 16 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଟେ, ଯେଉଁମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ମାର୍କ ଅଭାବରୁ ନିଜକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରି ଆବେଦନ କରିନଥିଲେ ।

(ix) ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗ୍ୟତା ଭିତ୍ତିକ ଅଭାବର କ୍ଷମାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

(x) ଶିକ୍ଷକ ପଦବୀ ଅର୍ଥାତ୍ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ନିୟମ 1979 ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ ଯେକୌଣସି କଲେଜକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ।

(xi) ଯୋଗ୍ୟତାରେ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତା କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏପରି କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା ।

(xii) *ଦାମୋଦର ନାୟକ* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପୂରଣ ନକଲେ ସହାୟକ ଅନୁଦାନର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଆହୁରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡ. ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡା (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ସ୍ନାତକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ 55 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ନ ରଖିଥିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବା ସମାପ୍ତିକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ।

(xiii) *ଦାମୋଦର ନାୟକ* (ଉପରୋକ୍ତ) ଏବଂ *ଡ. ଭାନୁ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡା* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ରାୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । *କାଳିଦାସ ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ କେବଳ 6.11.1990 ତାରିଖର ପରିପତ୍ରକୁ ସନ୍ଦର୍ଭିତ କରି ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାର ନକରି ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାରି

କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଦସ୍ତାବିଜ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ଏବଂ ଭରସା କରାଯାଇଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି । (ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିର ଅଜ୍ଞତା)

(xiv) ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପୂରଣ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇପାରେ ନାହିଁ, ତେବେ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ ।

(xv) ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଦାଲତକୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରୁଥିବା ପରିଶ୍ରମୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ପୂର୍ବ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଅବହେଳା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ବିଚାର ନକରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

(xvi) କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ରାଜ୍ୟର ସମଗ୍ର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଦୂଷିତ କରୁଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିନା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ବେଆଇନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ, ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

(xvii) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେତେକ ମାମଲାରେ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯାହା ବିଷୟରେ କେବେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇନଥିଲା କାରଣ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର1.6.1984 ମସିହା ଠାରୁ ଅର୍ଥାତ 1.1.1986 ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ ସେହି ସମାନ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା । ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟଯେ ଏଠାରେ କୌଣସି ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରୟୋଗ ବିନା ଏକ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ।

(xviii) କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି, ଯାହା *ଦାମୋଦର ନାୟକ* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ।

(xix) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ ନକରିବା ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଭେଦଭାବ ବୋଲି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 କେବଳ ସକାରାତ୍ମକ ସମାନତାର ପରିକଳ୍ପନା କରିଛି ।

(XX) ଭୁଲବସତଃ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବା କିମ୍ବା ପଦବୀରେ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ସେବା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

(xxi) ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଛି ଯେ ସରକାରୀ ଆଦେଶ/ପରିପତ୍ର/ଚିଠିର ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ସରଳ କାରଣ ପାଇଁ ଅଯୌକ୍ତିକ ଯେ ଏହିପରି ଆଦେଶ/ପରିପତ୍ର /ଚିଠି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଦେଶର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି ଯେପରିକି *ରାମ ଗଣେଶ ତ୍ରିପାଠୀ* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇଛି ।

47. ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନ ରଖି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁରର ପ୍ରଶ୍ନ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଶିକ୍ଷକ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ନକରିଛନ୍ତି ଯାହା ତାଙ୍କୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ । ତେଣୁ ଏହାର ସାମଗ୍ରିକ ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଯେ ଏପରି ଶିକ୍ଷକ ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଉଚ୍ଚତର ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ ଏମ.ଫିଲ / ପିଏଚ.ଡି ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରିନାହାନ୍ତି ।

48. ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁ ଯେ ଯେଉଁମାନେ ବେଆଇନ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ସେବା ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ/କିମ୍ବା ଯେଉଁମାନେ ଯୋଗ୍ୟତା/ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାରେ ଅଭାବ ପୂରଣ କରିନଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା କିମ୍ବା ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବାର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହାର ସୁବିଧା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଏକ ଦୀର୍ଘ ଅବଧି ବିତିଗଲାଣି । ଯେତେଦୂର ୟୁଜିସି ବେତନ ହାର ମଞ୍ଜୁର ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆଇନର ନଜରରେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ/ଆଦେଶ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ ନାହିଁ ।

49. ଉତ୍ତରଦାତା-ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ନାହିଁ, କାରଣ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2011ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1253, *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ*

ଲୋକନାଥ ମିଶ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଆବଶ୍ୟକ ମାର୍କ ଅର୍ଥାତ୍ 54 ପ୍ରତିଶତ ରଖିବାର ଦାବି ଏବଂ ପାଲଟା ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି, ଆମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦିଗଗୁଡିକ ଅତିକ୍ରମ କରୁ:

(i) 54 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ରଖିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ସଚିବ/ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତି ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ ।

(ii) ଯଦି ନିଯୁକ୍ତି ତାରିଖରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଏ ଏବଂ ସେ ଅଭାବ ପୂରଣ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କ ମାମଲା ୟୁଜିସି ବେତନ ହାତ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପୂରଣ କରିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ବିଚାର କରାଯିବ । ତେବେ, କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସହାୟକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନାର ଲାଭକୁ ଅର୍ଥାତ ଏମ. ଫିଲ / ପିଏଚ. ଡି ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମନୁର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

(iii) ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଜିଠାରୁ ଚାରି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହେବ; ଏବଂ

(iv) ବକେୟା, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ତା 'ପରେ ଚାରି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

50. ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସମସ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ନିକାଶ କରାଗଲା ।ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଆର୍. ପି. ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ନିକାଶ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।